

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čekovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Korška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

Težko je oprati zamorca.

Ta zamorec je JNS. Naše ljudstvo ga dobro pozna, zlasti iz dobe občinskih volitev leta 1933, ko se je pokazal v vsej svoji črnosti. O tej stvari »Glas naroda«, ki si da z JNS veliko posla in opravka, ne piše iz razlogov, ki so nam vprav tako znani, kakor njemu. Drugače pa dela to stranko odgovorno za vse, kar se je zgodilo v naši državi zadnja tri leta, kar je vladala nad Jugoslavijo JNS (Jugoslovanska nacionalna stranka). Vse, kar se je zgodilo v teh letih v Jugoslaviji, se je zgodilo, kakor piše »Glas naroda« (30. maja), po volji in po odobrenju JNS. Po volji njenih voditeljev so se reševala vsa politična in gospodarska vprašanja, zadnji dnevničar se ni mogel nastaviti brez pristanka JNS. Vsak nastop proti JNS je veljal kot nastop proti državi. Kaj je ta stranka storila za omiljenje gospodarske krize? Tudi v drugih deželah so imeli gospodarsko stisko, tudi drugim narodom ni prizanesla splošna kriza, toda povsod drugod so bile njene posledice manj težke, ker so se povsod drugod vlade proti krizi borile in delale z vsemi sredstvi, da se nje težke posledice omilijo. Le vlada naše JNS ni storila proti krizi nič, le vlada JNS je s prekrižanimi rokami gledala, kako se stiska naš narodni dohodek, če pa je že izdala kak ukrep, je bil ta ali tako prepozen ali pa tako napačen, da bi bilo večkrat bolje, če ga sploh ne bi bilo.

Poglejmo samo na krizo našega denarstva. V vseh drugih državah so vlade takoj priskočile ogroženim denarnim zavodom na pomoč, jim dale milijarde denarja na razpolago, samo da so jih rešili pred navalom vlagateljev. In pomagale so tudi zavodom, ki so imeli sto in sto milijonske izgube ter s svojo pravočasno pomočjo rešile tudi te zavode. A pri nas? Mesto, da bi dobili denarni zavodi pomoč, jim je odpovedala Narodna banka kredite. S par sto milijoni je bilo mogoče kriti vse naše denarne zavode, a dala se jim ni nikaka pomoč. Ko pa se je tako po krivdi JNS ustavilo denarno poslovanje, se je ustavilo vse gospodarsko življenje in kriza se je poostrišla. Nato je prišla še do temelja zavožena finančna in davčna politika ministra dr. Djordjeviča. Že itak silno znižani narodni dohodek se je z redukcijo plač znižal v še večji meri, nezmanjšani pa so ostali reprezentativni izdatki in rasli so izdatki za penzije. Obenem z redukcijo izdatkov pa so se povečali davki, takse, trošarine in cene monopolskih izdelkov, da je ta nemogoča politi-

ka spravila naše gospodarstvo na rob propada.

Proti temu napadu se je oglasilo »Jutro«, ki je glasilo JNS (saj je bil ter je njegov direktor dr. Kramer glavni tajnik te stranke), ter je prevzelo (v številki z dne 2. junija) težak posel pranja zamorca. Skušala nekoliko črnosti posneti s stranke ter jo prenesti na parlament, češ, da je parlament brez vpliva na sestavo vlade, da mu ministri niso odgovorni, da je narodna skupščina morala izglasovati odredbe, ki jih po svoji večini ni odobraval. Kar se tiče prejšnjega finančnega ministra dr. Djordjeviča, ki je bil pravi gospodar finančne politike v vseh režimih, ki jih je podpirala JNS, priznava »Jutro«, da so bili ne le mnogi ukrepi, ampak tudi mnoge smernice njegove finančne politike na škodo zdravemu razvoju javnega in zasebnega gospodarstva v državi in posebej še v Sloveniji ter da je bil radi tega velik del slovenskih poslancev v prejšnji narodni skupščini s finančnim ministrom v skoro neprestani borbi!

V NAŠI DRŽAVI.

Iz delovanja narodne skupščine v Beogradu. Dne 4. junija je izvolila narodna skupščina verifikacijski odbor, kojega naloga je bila, pregledati pooblastila novih poslancev in vse volilno gradivo, katerega je izročil glavni volilni odbor narodni skupščini v pretres. Posebno se mora verifikacijski odbor pečati s pritožbami zoper izvolitev raznih poslancev. Verifikacijski odbor ima 21 članov in ravno toliko namestnikov. Od slovenskih poslancev sta člana omenjenega odbora dr. Ivan Jančič in Milan Mravlje. Med namestniki je iz Štajerske dr. A. Veble. Izvoljeni verifikacijski odbor je začel takoj z delom in je potrdil najpoprejši mandate slovenskih poslancev. O dr. Mačkovih mandatih bo odbor sklepal tedaj, ko bodo izvoljeni poslanci predložili svoja pooblastila. Verifikacijski odbor je zavrnil vse pritožbe, ki so bile vložene proti volitvam. Preko binkoštnih praznikov je sestavil odbor poročilo za narodno skupščino, ki je sklicana za 12. t. m. Razprava o odobritvi mandatov v skupščini bo trajala dva dni. Novi poslanci bodo prisegli 14. junija, nakar bo odgodena skupščina do

»Jutrov« poskus obrambe zamorca je »Glas naroda« takoj odbil ter ugotovil (4. junija): »Dejstvo je, da je bil predsednik JNS tudi predsednik vlade, dejstvo je, da so se vsi zakonski načrti najprej reševali na sestanku poslancev JNS in potem šele v narodni skupščini. Dejstvo je, da je velika večina poslancev vedela, kako bo glasovala še le potem, ko so ji povedali odločilni gospodje JNS. Ti odločilni gospodje v JNS so bili njen glavni odbor. Glavni odbor JNS je bil pravzaprav vsa stranka, ta je komandiral, ta je določal politiko in ta je bil tisti, proti kateremu je bil pred vsem naperjen odpor javnosti. Kar se tiče finančnega ministra dr. Djordjeviča, je bil njegov izjemen položaj znan. Toda, ko se je bil v skupščini boj za Djordjevičevo davčno novelo, tedaj ta izjemen položaj ni bil odločilen in če bi ostal dr. Djordjevič s svojo davčno novelo v manjšini, bi moral tudi izvajati posledice. A tega mu ni bilo treba storiti, ker so poslanci glasovali za to novelo, in to kljub odporu javnosti, ter s tem izrekli dr. Djordjeviču po parlamentarnem običaju zaupnico.

17. t. m. Ta dan bodo izvolili skupščinsko predsedstvo in odbore. Po izvolitvi finančnega, zakonodajnega in odbora za prošnje in pritožbe bo imela skupščina kratko zasedanje, na katerem bo rešila najbolj nujne zadeve.

Jugoslovanski klub. Na Jevtičevi listi izvoljeni poslanci so organizirani v takozvanem Jugoslovanskem klubu.

Na dr. Mačkovi listi izvoljeni poslanci ne pojdejo v Beograd. Na dr. Mačkovi opozicijski listi izvoljeni poslanci so sklenili na svojih sestankih v Zagrebu, da se ne bodo udeleževali dela v narodni skupščini. Svoj sklep opravičujejo pred javnostjo z dvema obširnima resolucijama. Prvo resolucijo so sprejeli vsi na dr. Mačkovi listi izvoljeni poslanci. Podpisali so jo dr. Vl. Maček (za bivše radičevce), Ljuba Davidovič in Venčeslav Vilder (za bivdemokrate) in Jovanovič za zemljoradnike. Spahovi muslimani pri zagrebških posvetovanjih niso bili navzoči in resolucije niso podpisali. Drugo resolucijo so sprejeli dr. Mačkovi ožji prijatelji, ki nastopajo še vedno v nadaljevanju nekdanje kmečko-demokratske koalicije.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Vladne zmede na Francoskem. Zadnjič smo poročali, da se je predstavila parlamentu nova Bouissonova vlada in zahtevala od zbornice posebna po-

oblastila, da zaščiti frank. Pri glasovanju o pooblastilnem zakonu je ostala nova vlada v manjšini za dva glasa in odstopila. Za Bouissonom je poveril predsednik republike zunanjemu ministru Lavalu nalogo, da sestavi vlado. Laval je mandat hitro vrnil. Za Lavalom je poskušal s posvetovanji za sestavo vlade in glede obvarovanja franka bivši mornariški minister Fr. Pietri, ki je pa zadel pri raznih političnih skupinah na take težkoče, da je vrnil mandat. Ker Pietri ni uspel, je vprašal predsednik republike Lebrun za svet Bouissona kot predsednika padle vlade, ki vrši tekoče posle. Nato je klical k sebi Herriota kot voditelja radikalnih socialistov in še druge voditelje. Zaključek teh posvetovanj je bil zopet poziv Lavala k predsedniku in ponovna ponudba, da naj sestavi on vlado, kar je Laval v očigled resnosti položaja predsedniku obljubil.

Nova francoska vlada. Zunanji minister Laval je sestavil novo vlado iz osrednjih političnih skupin in iz rada-

kalnih socialistov. V novi vladi so 4 senatorji, 1 general in ostali ministri so poslanci. Laval je tokrat tretjič ministrski predsednik. Nova vlada je bila ob treh zjutraj dne 6. junija sestavljena, ob štirih zaprisežena od predsednika republike, ob petih je imela 1. sejo in zvečer dne 7. junija se je predstavila zbornici. Glavna naloga Lavlove vlade je: zaščita franka in boj proti špekulacijam z izrednimi pooblastili do 31. oktobra 1935.

Krut kulturni boj je zadivjal v Nemčiji. Vlada je pričela besno gonjo proti redovnikom, katoliškim duhovnikom in časnikarjem. Ječe so polne mučnikov in trpinov za katoliško stvar.

Preosnova angleške vlade. Dne 6. t. m. je bila preosnovana angleška vlada. Ministrski predsednik Macdonald, ki je vladal šest let, je odstopil in ga je zamenjal Baldwin. Zunanje ministrstvo je prevzel Samuel Hoare, notrajni minister je postal prejšnji zunanji minister John Simon, finančni minister je znana osebnost Chamberlain.

Evharistični križ pri Sv. Benediktu v Slov. goricah. V četrtek na Vnebohod Gospodov smo popoldne po večernicah obhajali posebno slovesnost. Velika procesija se je iz župnijske cerkve pomikala na hrib v Štajngrovo, kjer je bil prejšnji dan postavljen evharistični križ, 16 m visok, okrašen z belo hostijo v spomin letošnjega evharističnega kongresa. Blagoslovil ga je gospod dekan. Po nagovoru je zapel pevski zbor dve pesmi v čast sv. križu, nato pa smo navdušeno pepevali lavretanske litanijske, da je odmevalo daleč čez hrib in plan. — Za evharistični kongres v Ljubljani vlada veliko zanimanje, udeležencev bo nad 50.

PREHRANA NA EVHAR. KONGRESU.

Združenje gostilniških podjetij v Ljubljani je v sporazumu z ljubljanskim tržnim nadzorstvom in na pobudo kongresnega prehranjevalnega odseka določilo za dneve evharističnega kongresa, to je za 28., 29. in 30. junij, za hrano sledeče cene:

Kosilo A: Enojna hrana: obstoječa iz zakuhanega juhe, kosa mesa in velikega kosa kruha. Juha je zakuhana z rižem, makaroni, zelenjavo, krompirjem ali sličnim, vse na enem krožniku 3.50 Din.

Kosilo B: Dvojna hrana: obstoječa iz zakuhanega juhe, kosa mesa, dveh prikuh in velikega kosa kruha 5 Din.

Kosilo C: Običajno kosilo, obstoječe iz dobro zakuhanega juhe, kosa mesa, dveh prikuh in kosa kruha, vse na običajni način servirano 7 Din.

Osebne vesti.

Duhovniške spremembe. G. Franc Križan, kaplan v Grižah pri Celju, je

Večerja enotna: obstoječa iz golaža s krompirjem in kosa kruha, ali segedinskega golaža s krompirjem in kruhom, ali iz rižote ter solate s kruhom in slično 4 Din.

Posamezna jedila: juha, dobro zakuhana, v dovoljni količini, porcija 2 Din, govedina, porcija 3.50 Din, prikuhe 2 Din, močnata jed 2 Din.

Hrana bo okusna, zadostna in nje cena, kakor je razvidno, tako nizka, da si bo sleherni udeleženec kongresa lahko privoščil toplo hrano, radi česar ne bo potrebno, da bi prinašali udeleženci hrano seboj.

Skupine, ki želijo skupno prehrano, naj to čimprej sporočijo Prehranjevalnemu odseku za evharistični kongres v Ljubljani, Zadruga gospodarska banka, in sicer z naslednjimi podatki:

1. Število udeležencev, ki reflektirajo na hrano; 2. za katere dneve želijo prehrano (kosilo in večerjo, ali samo eno od tega); 3. katero hrano želijo, ali A ali B ali C; 4. kje želi biti skupina prehranjena (kar bo po možnosti vpoštevano).

Pri skupinskih naročilih naj se pošlje denar za prehrano po tu navedenih cenah na naslov Prehranjevalnega odseka v vsakem slučaju v naprej, nakar se prijavljeni skupini takoj pošlje prehranbena nakaznica za velesejmsko restavracijo.

Že teden dni pred otvoritvijo kongresa bo izvešen po vseh ljubljanskih gostilnah enoten cenik, ki stopi v veljavo z 28. junijem in ki ostane v veljavi do vključenega 30. junija.

V interesu pravočasne prehranbene oskrbe naj bi skupine s prijavi ne odlašale.

Navodila za udeležence iz Štajerske so objavljena bolj ob koncu v današnji številki.

prestavljen v Rajhenburg; g. Fr. Podgornik, kaplan v Marenbergu, pride v Griže.

Nesreče.

Težka avtomobilska nesreča. V Mariboru je šofirala osebni avto žena zdravnika iz Gornjega Cmureka gospa

Hela Kapralov. Na oglu Koroške ceste in Gajeve ulice je zadel avto ob vpokojenega 57letnega profesorja g. Jožefa Bervarja. Vozilo je zlomilo profesorju obe nogi in so ga prepeljali v brezupnem stanju v bolnico.

Težka nesreča. Na cesti pri Gornji Radgoni je zadel v noči motociklist ob 29letnega Jožefa Rauterja, nastavljenca pri Bouvierjevem kletarstvu, ki je šel po cesti in peljal seboj bicikelj. Suneč je pognal Rauterja ob brzozjavni drog. Siromak si je zlomil levo nogo in dobil tako hude poškodbe na glavi, da je njegovo življenje v največji nevarnosti.

Vsled udara strele je pogorelo stanovanjsko poslopje Ane Vrhovšek v Slov. Bistrici.

Dve gospodarski poslopji pogoreli. V Voklem na Gorenjskem je uničil ogenj gospodarski poslopji posestnikoma Janezu Zupancu in Janezu Žirovniku. Škoda znaša 55.000 Din, zavarovalnina nekaj nad polovico.

Ljubljančan hudo ponesrečil pri dirki v Pardubicah na Češkem. V Pardubicah je dobil vsled padca močan pretes možganov pri motorni dirki Ljubljančan Ludvik Stanič, član železničarskega športnega kluba.

Povodenj odnesla dve vasi. V Mehiki v Srednji Ameriki se je utrgal zadnje dni oblak. Vsled naliva nastali hudourniki so odnesli dve vasi: San Pedro in Actopan. Število mrtvih znaša 250.

Razne novice.

Škoda vsled pomladanskega mraza v naši državi je cenjena na 400 milijonov Din. Mraz začetkom maja je prizadjal našemu gospodarstvu hudo škodo. Poljedelsko ministrstvo je sestavilo po podatkih iz posameznih banovin znesek škode po celi državi, katero je napravil spomladanski mraz, in ugotovilo prvotno, da znaša škoda 590 milijonov Din. Najbolj je bila udarjena donavska banovina in znaša tamošnja škoda 270 milijonov Din. Vinogradi po nižavah v tej banovini so uničeni do 95% in tudi pšenične setve so močno trpele. V savski banovini je cenjena škoda na 146 milijonov Din. Poleg vinogradov so trpeli v tej banovini tudi sadovnjaki in koruzni posevki. V dravski banovini ceni oblast škodo na 100 milijonov Din. Vse ostale banovine so precej manj trpele. Po najnovejših poročilih so si setve zopet opomogle in resnična škoda po vsej državi ni večja nego 400 milijonov Din.

Drava je naplavila pri Jeremičevem mlinu v Ormožu truplo 4—5letnega fantka.

Neznano utopljenko so potegnili v Mariboru iz Drave pri Kaferjevem kopaljšču dne 6. t. m. Truplo je bilo zelo močno razpadlo. Po verižici krog vratu se je dalo sklepati, da gre za žensko in se vršijo poizvedbe, kedo in odkod bi naj bila naplavljena neznanka.

Po osmih dneh najden utopljenec. Poročali smo, kako je padel pri regulaciji Savinje v Tremerju pri Celju v vodo in utonil dne 27. maja zjutraj 23letni kovaški pomočnik Jožef Štus iz Pod-

peči pri Planini. Truplo smrtno ponesrečenega so potegnili iz Savinje osem dni po nesreči in ga prepeljali v mrtvašnico na Laškem.

Znamenita 50letnica. Dne 6. julija bo slavila znanost poseben jubilejni dan. Dne 6. julija 1885, trej pred 50 leti, je prvič uspelo Francozu Pasteurju, da je ozdravil steklino človeka. Prvi taki ozdravljenec je Jožef Meister, ki je še danes vratar Pasteurjevega zavoda. Pred 50 leti je bil Meister 9 let star in ga je ugriznil stekel pes. Nesreča se je zgodila v neki vasi na Alzaškem. Pasteurjevi poskusi so že bili nekoliko znani. Ko je stopila mati ugriznjenega dečka v hotel Dieu, v veliko pariško kliniko, ni znal tamkaj nič, če vrši Pasteur prakso. Po dolgem vprašanju je zvedela mati za njegov naslov in je prinesla fantka v njegov laboratorij ali delavnico. Pasteur se je branil, da bi preskusil sredstvo proti steklini na dečku, ker je delal do tedaj poskuse le na živalih. Šele na prošnjo matere, da je otrok itak zgubljen, ga je cepil z novim cepivom in fantek je ozdravil. Pasteur se je brigal za dečka in ga je napravil za vratarja v njegovem zavodu.

Salezijanski zavod Marijanišče v Veržeju sprejema mladeniče do 18. leta, ki se žele posvetiti duhovskemu poklicu v Salezijanski družbi, pa radi starosti ne morejo več obiskovati državne gimnazije. Oskrbovalnina se plačuje po dogovoru. Pridnim učencem se zniža kar najbolj mogoče. Po dovršenem V. razredu gimnazije lahko stopi učenec v novicijati in potem odpade vsaka oskrbovalnina. V zavod se sprejemajo tudi drugi učenci, ki vsled kakršnihkoli težav nočejo ali ne morejo študirati v mestu. Kdor želi biti sprejet, naj se oglasi do 15. avgusta. Naslov: Salezijanski zavod Marijanišče-Veržej, pošta Križevci pri Ljutomeru.

Sprejem v škofijski zavod sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano za šolsko leto 1935-36. Na škofijski klasični gimnaziji v zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano se bodo vršili sprejemni izpiti za I. gimnazijski razred dne 1., 2. in 3. julija t. l. Starši naj pošljejo ali pa osebno prinesejo s 5 Din kolkovane prijave za sprejemni izpit do 20. junija ravnateljstvu škofijske klasične gimnazije v Št. Vidu nad Ljubljano. Kdor naredi sprejemni izpit, s tem še ni sprejet v zavod, ampak mora v ta namen pri vodstvu zavoda vložiti še posebno prošnjo, ki je pa ni treba kolkovati. Za sprejem v zavod pa lahko prosijo tekom meseca julija tudi oni učenci, ki bodo napravili sprejemni izpit na katerikoli državni gimnaziji. V tem primeru morajo prošnji za sprejem priložiti šolski izkaz s potrdilom o opravljenem sprejemnem izpitu ter krstni in rojstni list. Letno plačilo se določa po izpričevalu in gmotnih razmerah dotične družine. Polno plačilo za dečke ljubljanske škofije znaša za celo šolsko leto 6000 Din, za dečke iz drugih škofij pa 7000 Din. Plača se lahko tudi z živžem po tekočih tržnih cenah. Ubožnim prosilcem z odličnimi izpričevali se ta znesek primerno zniža.

Vse potrebščine za vkuhanje. Čas za vkuhanje raznega sadja in sočivja bode kmalu tukaj! Priporočamo gospodinjstvom, da se pravočasno na to pripravijo! Pcučne knjige in vse tozadevne potrebščine kupite v naših prodajalnah! — Tiskarna sv. Cirila.

Najcenejši pisemski papir, tudi za trgovce, dobite v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila.

Nova nalivna peresa! Vsak pismeni človek nosi danes seboj tudi nalivno pero. Največja izbira in najugodnejše cene v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila.

Obžalovanja vredni slučaji.

Ponovno obiskan od vlomilcev. Na Košakih pri Mariboru ima trgovino Ludvik Rižnik, ki je že bil parkrat obiskan od ponočnih vlomilcev. Tokrat so udri neznanci skozi okno v trgovino in so odnesli tobaka in drugih reči za 15.000 Din.

Nasilna sinova. Že odrasla sinova Franc in Ivan Obrežnik iz Bezene pri Rušah sta pretepla lastnega očeta ter mu grožila, da ga ubijeta. Nasilneža je prijavil oče orožnikom, ki so ju pozvali na zaslišanje v Ruše. Pri zaslišanju je skočil Ivan proti žandarju in mu je hotel izmakniti iz rok puško. Orožnik je odbil napad in zabolal napadalca po nesreči v stegno leve noge. Ivanu je priskočil na pomoč še brat, a pri pogledu na premoč sta zbežala v sobo, zaklenila za seboj vrata in pobegnili v gozd skozi okno.

Med tem, ko je plesala, je bila ukradena v krčmi Josipine Praper v Mežici najemnikovi ženi Mariji Gostečnik ročna torbica z 92 Din gotovine ter hranilna knjižica. Gostečnikova je bila oškodovana za 3867 Din. Kot tatvine osumljeno so prijeli M. Kranjc, ki je čuvala torbico znanke Gostečnik med plesom.

Zagoneten umor pred sodniki in obsodba. Dne 12. marca so našli na travniku tik gozda Homa v občini Bočna obešeno 20letno Heleno Repič. Raztelesenje in orožniki so dognali, da gre za nasilno smrt. Sum krivde je padel na fanta rajne Helene Martina Brezovnika, 25letnega posestniškega sina iz Šmartna ob Dreti. Omenjeni je imel s Heleno razmerje, ki ni ostalo brez posledic. Zagoneten umor Repičeve je obravnavalo celjsko sodišče dne 6. junija in obsodilo Brezovnika vkljub zanikanju krivde na dosmrtno ječo.

Vse obsodbe viedna družinska žalogra radi ljubosumja. V Zagrebu v Paromlinski ulici je živel brezposelni pekovski pomočnik Rudolf Lojen v skupnem gospodinjstvu z 42letno delavko Uršulo Peharda, ki je imela pri sebi še 12letno hčerko Miciko. Pri revnih ljudeh je še bil na stanovanju visokošolec. V zadnjem času sta se prepirala Lojen in Uršula in je bila vzrok nemirov Lojenova ljubosumnost. V noči 4. junija krog dveh čez polnoč, ko se je vrnil študent v svoj stan, se mu je nudil grozen prizor. Na vrata naslonjen je stal Lojen, v postelji v mlakah krvi

sta ležali Uršula ter njena hčerka. Visokošolec je poklical policijo, kateri je prijeto Lojen priznal, da je ubil mater ter hčerko s sekuro in jima še prerezal z britvijo vrat. Pokazal je stražniku okrvavljeno britvo, s sekire pa je že bil obrisal krvave madeže. Lojen je hotel po krvavem dejanju pobegniti, a mu je onemogočil pobeg preneglo se vrnuli študent. Pripeljan na policijo, je zločinec samo priznal, da se je prepiral z Uršulo, glede pokolja pa je dal nejasne izjave.

ZAKONCA — ŽRTVI UMORA.

V Beli Krajini na samotnem železniškem postajališču v Dobravicaх sta postala žrtev nočnega napada 47letni progovni čuvaj Jožef Kožar in njegova 52letna žena Marija. Postajališče je na samotnem kraju. Kožarjeva sta bila na glasu, da sta zelo štedljiva in bi naj bila žena v zadnjem času nekaj podedovala. Jožef Kožar bi moral biti zjutraj krog 5. ure pri osebnem vlaku iz Karlovca proti Ljubljani. Vlakovodja in strojevodja sta opazila kot prva, da je bilo ob prihodu vlaka v Dobravice na postajališču vse kot izumrlo in Kožar je bil znan kot vesten železničar. Vlakospremno osebje je pod vodstvom kontrolnega orožnika nasilno odprlo Kožarjevo stanovanje. Znotraj so bila odprta vsa vrata, po tleh predsobe so vodile krvave sledi v spalnico, kjer so bila okna zastarta. Ko so prižgali vžigalico, so zagledali v krvi in z zevajočimi ranami zakonca Kožar. Na prvi pogled in pod privimi vtisi so bili vsi prepričani, da gre pri Kožarjevih za roparski umor. Natančna preiskava pa je dognala, da gre v tem slučaju za maščevanje iz še nepojasnjenega vzroka. Po domnevanju komisije je zločinec čuvaja poklical, ta mu je odprl vrata in že je bil lopov s sekuro na delu. Tolovaj je prizadajal Kožarju prvi udarec s sekuro od strani, mu presekal glavo od temena proti desnemu ušesu in zasekal delno tudi levo roko. Z drugim udarcem je presekal glavo od temena preko desnega ušesa do ust. Žrtvi sta bila odsekana kazalec in sredinec na desnici. Vsi ti znaki kažejo, da se je vršil med napadalcem in napađenim srdit boj na življenje in smrt. Ko je bil čuvaj ubit, je stopil zloba v spalnico in ubil ženo najbrž v spanju. Morilec ni odnesel ne denarja in ne drugih dragocenosti. Našli so po umoru hranilne knjižice, gotovino 2800 Din in zlatino.

Zahtevajte povsod

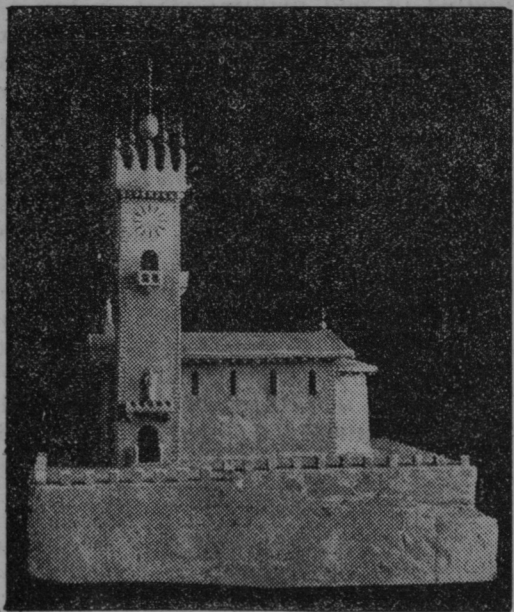
»Slovenskega gospodarja«!

Zlatoporočenca Peter in Amalija Pavalec iz Jarenine sta že 40 let naročnika »Slov. gospodarja«.

Slovenska Krajina.

Turnišče. Končno se je le uredilo vprašanje našega kraja Turnišče, če spada k trgu ali k vasi. »Službeni list« dravske banovine prinaša to uvrstitev kraja Turnišče z dne 25. maja t. l., da je na podstavi čl. 1 in 2 zakona o imenih krajev odredil minister za notranje posle z odločbo od 19. aprila 1935 III. št. 5969, da se mora kraj Turnišče v dolnjelendavskem srezu v dravski banovini, ki je bil v matico krajevnih imen po pomoti vpisan in smatran za trg, smatrati za vas. Ta odločba notranjega ministra je precej dobro odjeknila med nami, ker se bo končno uredilo s to rešitvijo tudi vprašanje zgradarine, ki smo jo morali dosedaj plačevati. Velikokrat se je o tem govorilo med nami in se skušalo to vprašanje urediti. Ni se vedelo do te odredbe, ali bi se naj k plačevanju zgradarine pritegnilo tudi one vasi, ki so po komasaciji občin pripadle pod upravo turniške občine, ker Turnišče kot tako ni bilo obvezno plačevati zgradarine samo. Sedaj se bo to vse uredilo in veseli nas, da se je ta delikatna zadeva vendarle končno veljavno uredila, in pričakujemo, da bo davčna uprava v Lendavi sedaj brisala tudi zgradarino vsem posestnikom neobrtnikom. — Če kdo gre skozi našo vas, mu padejo takoj v oči gnezda štokelj ali štrkov na dimnikih, saj so v gostih pri nas štrki v večjem številu. Zanimivo je opazovati te dolgonoge in dolgo-kljunaste ptiče, ki izgledajo s svojim črnim

Novo podružno cerkev bodo zgradili na Gornji Rečici pri Laškem. Svetišče bo posvečeno sv. Antonu, patronu svetniškega Slomškega. Kmetje so že pripeljali za mično zgradbo kamenje.

pasom na krilih kakor kaki gentlemani med ptiči. Njihovi sprehodi po travnikih so jako zanimivi, ker se zde človeku, kakor bi štrki ob nabiranju hrane zelo globoko premišljevali. Ljudje jih zelo čislajo, saj pravijo, da so čuvarji hiš pred ognjem. — Dne 6. junija se je vršil živinski in k amarski sejem. Ljudi je še nekaj bilo, tudi živine, toda posebnih kupčij ni bilo. — Naši travniki se zde dokaj do-

bri. Sicer pa letos ne primanjkuje vlage, le premalo toplih dni je še bilo, da bi se trava bujno razrastla. Sicer bo pa kmalu nastopila košnja. Prejšnja leta ob tem času so ljudje že zelo kosili. Letos pa je vse nekam bolj zamudno. Upajmo, da bo letos zadostna množina sena spravljenega v hleve in skednje, da ne bo zopet naglega pomanjkanja na zgodnjo spomlad.

DRUŠTVENE VESTI

Ruska mladina na razpotju.

Jaroslavskij, poglavar ruskih brezbožnikov v Moskvi, pozivlja sovjetsko javnost na odločnejši boj zoper vero. V svojem proglasu izjavlja, da brezbožniki hočejo zažgati vse cerkve sveta, da nastane iz njih en sam plamen . . . podreti hočejo vse ječe . . . In glasilo komunistične internacionale »Pravda« piše, da je njen zadnji cilj še vedno svetovna revolucija.

Toda nobena juha se ne pojé tako vroča kot se skuha. To velja tudi za boljševike. Ko je bil angleški minister Eden v Moskvi, smo čitali o zagotovitvi sovjetske vlade, da komunistična internacionala ne bo agitirala v Angliji. In »Rusij gološ« z dne 28. aprila poroča iz Pariza, da bo sovjetska vlada tudi ugodila zahtevi Francije in ne bo več podpirala komunistične propagande. Seve sovjeti ne bodo tega držali, a vidi se le, da jim ne gre vse po volji.

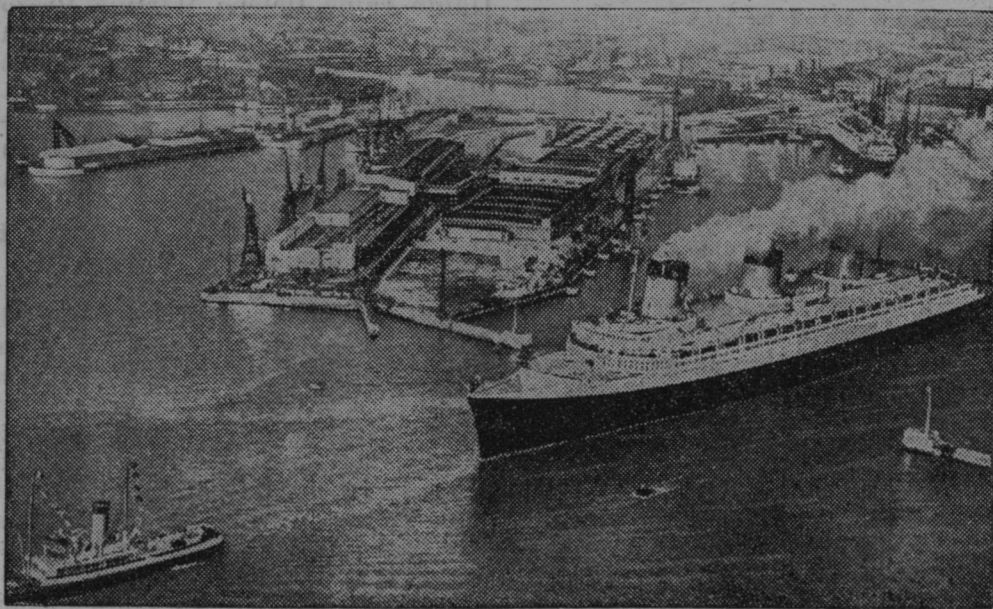
Najhujša nepravilica pa zadeva sovjete doma v Rusiji. Mladina, vzgojena po boljševiških načelih, namesto da bi postala svetla nada sovjetske oblasti, prehaja polagoma, a gotovo v tabor, ki je sovražna komunizmu. Med mladino so se vgnezdile tajne, protiboljševiške organizacije. Pod zunanjo strankarsko organizacijo se skriva sovražstvo do sovjetske oblasti. Krivdo tega pojava valijo sovjetski oblastniki na starše, na vzgojo, na komsomola in na razrednega vruga.

»Pravda« piše v uvodnem članku med drugim: »Pri nas smo začeli padati v same skrajnosti. Svobodo, polnopravnost mladine doma, v šoli in na ulici so začeli v celi vrsti slučajev razumevati kot pravico za razuzdanost, svojeglavnost in nekaznivost mladih prestopnikov . . . In ljudje zle volje, razredni sovražniki, so začeli izrabljati mladino za svoje protirevolucionarne in protigospodarske namene in podžigati njih strasti, tako da so iz otrok, 13 do 15 let starih, postali hudodelci! V komsomolskih organizacijah smo na zadnje vzgojili ali protirevolucionarje ali hudodelce, le sovjetski oblasti zveste mladine ne.«

Tako toži »Pravda«. Kakor sklepamo iz besed imenovanega lista, je sovjetska mladina dvojne vrste. Tisti, katerim so poleg boljševiške vzgoje vcepili starši ali drugi ljudje v srce nekaj verskega čuta, so protirevolucionarji, to je sovražni sovjetski oblasti, tisti pa,

Bodoči angleški obrambni minister W. Churchill.

Največja in najhitrejša francoska ladja »Normandie« ob prihodu v Njujork.

ki so vzgojeni le po boljševiških načelih brez vsakega verskega čuta, so hudo delci, tatovi in vobče ničvredneži. Izvedeli pa smo tudi od druge strani, da je precejšen del sovjetske mladine veren. Posebno živahno se gibljejo protirevolucionarji v Sibiriji. To že tudi g. Stalin jemlje na znanje. Kako se bode stvar razvijala dalje, bo nam že pokazala bližnja bodočnost. A. K.

Št. Ilj pri Velenju. Prihodnjo nedeljo dne 16. junija pripravlja naša delovna skupina FKA celodnevno prireditev z izbranim sporedom. Ob 9. uri dopoldne bo slovesna blagoslovitev novega fantovskega praporja in sveto opravilo. Ob pol 11. uri se začne dekanjski tečaj KA za fante v društveni dvorani. Na tečaju bosta govorila dva govornika iz Maribora. Ob dveh bo popoldanska služba božja in potem gledališka predstava s petjem in govorom. Tokrat bomo videli na odru priljubljeno burko o jezičnem dohtarju. Vsled obsežnih priprav in pestrega sporeda vzbujajo nedeljska prireditve že sedaj mnogo zanimanja daleč na okrog. Vsi dobromisleči dobrodošli!

Fantje gornjegrajske dekanije! V nedeljo dne 19. junija bo Vaš dan! V Nazarju se bo vršil ta dan tabor FKA, na katerega bodo prišli vsi dobri in zavedni fantje iz cele dekanije. Ob desetih bo v župnijski cerkvi sveto opravilo. Po maši pa bo zunaj cerkve cerkveno zborovanje KA, na katerem govorita dva gospoda govornika iz Maribora. Pridite! Navdušili se bomo za vzore lepega krščanskega življenja, zlasti za sv. Evharistijo, ki naj bo odslej središče našega življenja!

Sv. Bolfenk pri Središču. V nedeljo dne 16. junija, ob treh popoldne, bo vprizorilo društvo »Krščanska šola« v bolfenski šoli dve igri in sicer: »Prodane žrtve« v treh dejanjih in »Pravica se je izkazala« v treh dejanjih. Vstopnina: 4 in 2 Din. K mnogoštevilni udeležbi iskreno vabi odbor.

Zračni napadi v primeru vojne.

Znani holandski letalski graditelj Fokker je v nekem razgovoru podal

svoje mnenje o letalski vojni bodočnosti. Ta vojna ne stoji neposredno pred nami, vendar pa njene možnosti ni zavračati.

Današnja velemesta niso zmožna, da bi se ubranila z vsemi pripomočki moderne tehnike opremljenih zračnih letal. To so pokazali zračni manevri v zadnjih letih z vso jasnostjo. Zračni napadi se bodo v bodoči vojni izvršili z bliskovito naglico. Za napadalca bodo obenem vojna napoved, kajti ne bo več mogoče izmenjavati not in vršiti večdnevnih mobilizacij. Tisti bo imel prednost, ki si bo z nepričakovanim napadom zagotovil uspeh in uničil nasprotnikova gospodarska in tovarniška središča, preden se bo izvedla potrebna obramba v celem obsegu. Težnja bo ta, da se važne vojaške naprave, kakor tudi važne tovarniške točke vojnih predmetov uničijo po zračnem brodovju z zažigalnimi in razstreljivimi bombami.

Ti zračni napadi se bodo usmerjali tudi proti civilnemu prebivalstvu, povzročali bodo strah in z uničevanjem železniških prog in cest onemogočali prehrano velemest. Kdor prej pride, prej melje, je geslo vseh zračnih strategov. Navzlic vsem obrambnim pripomočkom je nevarnost, da se v megletem vremenu ali v noči približanje velikega zračnega brodovja ne bo dalo preprečiti. Po bombardiranju kakšnega velemesta z brodovjem kakšnih 300 letal ne bodo imeli gasilci nobene možnosti več, da bi pogasili neštevilne požare.

Učinek plinskih napadov pa močno pretiravajo. Ta učinek je namreč preveč odvisen od najrazličnejših meteoroloških elementov. Veter, temperatura in vlaga je treba natančno upoštevati, če hočemo, da bodo plini, ki so vendar večinoma težji od zraka, razvili vso svojo silo. Kakor znano, zadostuje kratek dež, da napravi tudi največjo množino plina v najkrajšem času neškodljivo.

Cirilova knjigarna

v Mariboru

priporoča gg. duhovnikom:

Hättenschwiler: Herz Jesu-Predigten, broš. Din 60.—

Hättenschwiler: Der Mann nach dem Herzen Jesu, pridige za može, broš. Din 44.—

Hättenschwiler: Die Liebe des Herzens Jesu, kratke pridige o Srcu Jezusovem, broš. Din 44.—

Dr. Josef Weingartner: Kurze Katechismus-Predigten, kart. Din 36.—

Tissot: Das innerliche Leben, kart. Din 50.—

Kühnel: Vom Geheimnis Gottes in uns, vez. Din 70.—

P. Rochus Schamoni: Gottestrost in schwerer Zeit, 3 deli, kart. Din 188.—

Veliko vlogo pripisuje Fokker materialnim težavam, ki bi se pokazale že prav kmalu po izbruhu zračne vojne. Tudi vprašanje nadomestila za vodje letal bi stopilo kmalu z vso težo v ospredje. Uničena letala bi se ne dala kmalu nadomestiti, ker bi nasprotnik izdelovalnice seveda trajno napadal, tako da bi nastale večje obratne izgube. Odločilno vprašanje ni to, koliko letal ima kakšna dežela, temveč kakšna je njih borbeno vrednost, in kako hitro bi se dali uničiti parati nadomestiti. Pri tem je upoštevati, da so moderni aparati zelo komplicirani in njih instrumenti zelo občutljivi.

Sirite „Slov. gospodarja!“

Plug — neznan poljedelsko orodje.

Raziskovalci, ki so prepotovali osrednjo Afriko, poročajo, da je tam plug povsem neznan poljsko orodje. Tamkaj prekopljejo ženske zemljo za setev z motikami.

Mravlje,

ki se ne morejo same hraniti. Ob veletoku Amaçonas v Braziliji živi vrsta mravelj, ki se ne more sama hraniti. Čeljusti teh mravelj so prirojene samo za orožje in ne za zgrizenje hrane. Amaçonske mravlje bi takorekoč poginile pri pogrnjenih mizah, ako bi jih ne hranile tovaršice.

Čudno otočje.

K skupini Falkland-otokov spada 100 oto-

Januš Golec:

Propast in dvig.

Ljudska povest.

V omenjenih trsnicah, v deželni in državni, so se učili Pišečani vzgajanja nove trte na ameriški podlagi. Iz teh dveh vinorejskih šol so si nasadili vse svoje številne sedanje vinograde.

Vsi starokopitneži in neverni Tomaži so gledali začudeno, ko so novi nasadi obrodili prvič. Grozdi so bili veliki kakor literške steklenice.

Nova trta v začetku ni bila toliko zasledovana od raznih škodljivcev kakor danes. Zadostovalo je dvakratno škropljenje. Težavno je bilo skrajja škropljenje, ker si ljudje niso mogli nabaviti radi pomanjkanja denarja škropilnic.

Pomagali so si na ta način, da so si napravili galično brozgo v velikem svinjskem piskru. Iz loncev so škropili z borovimi vejicami.

Pretežna večina vinogradov je bila obnovljena na ta način, da so si vzgojili osobito revnejši divjake

23

sami in cepili v zeleno. Na kako sortiranje niso mogli in tudi niso utegnili misliti. Vsak je cepil ono vrsto, katero je najlažje dobil in radi tega je nastal miš-maš vrst, nad katerim se huduje mlajši svet radi nepoznanja zgodovine prvih novih nasadov.

Glede prvega ameriškega vina so trdili ljudje, da ni tako močno, kakor je bilo od stare trte. To je bila mogoče istina, ker je amerikanka preveč rodila.

Starejši očanci so prerokovali, da ne bo nobeden dolgo živel, ki bo pil amerikanca, in to radi strupene galice ne, ki se je držala jagod ter pecljev, in radi žvepljanja sodov.

Nepopisno je bil vesel novega vina mlajši in najprednejši svet.

Prvi rodeči nasadi so bili bolj neznatni, bilo jih je malo in novo vino je bilo drago ter iskano. Posestniki prvih nasadov so si opomogli naglo iz obupne gospodarske krize.

Šele pri poskusu nove kaplje je zavrelo po spodnjih krajih navdušenje za ameriške nasade. Nikoli poprej in ne pozneje niso bili ljudje tako pridni, kakor pri rigolanju ter zasajanju prvih novih vino-

Odprta noč in dan so groba vrata

Kamnica pri Mariboru. V petek dne 31. maja smo spremili k zadnjemu počitku iz mrtvašnice mariborske javne bolnice zemeljske ostanke dne 27. maja na neki stavbi na tragičen način ponesrečenega tesarja ter posestnika iz Bresternice Jakoba Kajzerja, ki je zapustil globoko žalujočo vdovo s šestimi neprekrbljenimi otroci ter od žalosti potrto mater. Ob njegovi smrti žalujejo za njim še dva brata ter dve sestri. Kako priljubljen je bil pokojnik med svojimi znanci in prijatelji, je dokazal njegov pogreb, ki ga je vodil bivši kamniški kaplan g. dr. Anton Trstenjak, sedaj veroučitelj v Mariboru, ki je imel prisrčen nagovor. Pevci, njegovi prijatelji iz Kamnice, so mu zapeli žalostinko ob odprtem grobu. Rajnemu večni pokoj, preostalim naše sožalje!

Sv. Rupert v Slov. goricah. V zadnjem času smo imeli dva pogoeba. V Spodnji Vohičini je preminula čez 80 let stara Muršakova babica, oziroma mati g. župana Muršaka. Veličasten pogreb je pričal o njeni priljubljenosti. Drugi slučaj pa je bil žrtev letošnjega kopanja v Pesnici, in sicer Ivan Stuber v Gradensaku, komaj 15 let star. Obema kličemo: Na svidenje nad zvezdami!

Sv. Rupert v Slov. goricah. V dno duše nas je pretresla novica dne 27. maja, ko nam je naš veliki ruperčki zvon oznanil žalostni konec mladeniča Marijinega vrtca Ivana Štuber. Zjutraj je še bil pri procesiji zdrav in vesel. Čez dobre štiri ure pa je postal pri kopanju žrtev Pesnice. Zašel je v vrtinec, ki se iz njega ni mogel več rešiti. Rajni je bil zvest Marijin otrok, star 16 let. Pogreb se je vršil na Križevu, kakršnega ljudje ne pomnijo pri tako mladem fantu, kakor je bil naš Ivan. Velikanska množice se je pomikala proti pokopališču. G. kaplan Jožef Klemenc se je rajnega spominjal v prisrčnem nagovoru. Na pokopališču pri odprtem grobu je spregovoril poslovilne besede g. učitelj Grögl, potem fant Marijinega vrtca Čeh in Selc. Pevci so mu

zapeli pod vodstvom g. kaplana lepo žalostinko, nato še njegovi součenci in součenke. Nobeno oko tistih, ki so prisostvovali pogrebu, ni ostalo suho. Vsi srčno sočustvujejo s starši in sestrama radi prebriske izgube. Starši s sestrama kakor tudi sorodniki se vsem iskreno zahvaljujejo, predvsem g. kaplanu in prosijo obenem molitve za večni pokoj pokojnega mladeniča. Ti pa, dragi Ivan, počivaj v miru!

Ključarovci pri Veliki Nedelji. V torek dne 28. maja je nenađoma v ključarovski kapelici Lurske Matere božje zvonček naznanil tužno vest, da je za vselej zatisnil trudne oči, previden s sv. zakramenti, zgleden kmet Rudolf Jožef v 74. letu svoje starosti. Bolehal je dalje časa na težki želodčni bolezni, zamanj iskajoč pomoči v ormoški in mariborski bolnici. Bil je mož, ki so ga dičile vse vrline pravega slovenskega kmeta, pri vseh priljubljen, kar je dokazal na Križevu njegov veličasten pogreb. Bil je dolgo let naročen na Mohorjeve knjige in na »Slovenskega gospodarja«. Svoje otroke je vzgojil v pravem krščanskem duhu, katerih eden sin in dve hčerki so v vzornem domačem gospodarstvu, tri hčerke so poročene z uglednimi moži, najmlajši sin Ivan pa študira na ljubljanskem vseučilišču. Rajnemu plemenitemu možu želimo srečno večnost! Njegovi ženi, sinovoma in hčerkam pa naše sožalje!

Novaštifta pri Gornjemgradu. Vsem, ki ste jo poznali, saj vas je toliko bilo, žalostni sporočamo, da je Faletova mati dotrpela. Doživela je 60 let in čez, ko se je z majem še ona poslovila, kakor odhajajo vse kmečke naše matere, tiho in mirno, da se ne bi otroci jokali. Hudo nam je bilo, ko je v letoletni bolezni dogorevala med nami, udana vsa in pripravljena, in kakor vedno, nas še sedaj v težkih dneh vzpodbujala, sama tolažbe potrebna. Bodrilnih besed in razumevaločega srca njegovega bomo težko pogrešali vsi, ki hodimo mi-

mo prijaznega doma ob cesti vsak dan. Z ostalo edinko globoko čutimo, pa njo in sebe tolažimo z vero, ki je edina delala močno tudi pokojno in s spoznanjem, da svetopisemske velike žene še danes med nami žive.

Mrtvi fotografirajo morilce.

V avtomobilu.

30 milj od Čikage v Severni Ameriki je naletel motociklist na strašno najdbo. Na samotni cesti je stal avtomobil, ki je bil povsem izgorel. Ob volanu je slonelo zogljenelo moško truplo.

Ko je preiskala policija voz in mrtveca, je odkrila, da je bila obleka umorjenega polita s petrolejem. Nikakor pa niso mogli dognati, kedo in zakaj bi bil umoril Riharda Marvela. Šlo je namreč za sina pred enim letom umrlega bogataša. Ob najdbi je imel umorjeni na prstih dragocene prstane, zlato uro pri sebi in listnico so našli v vozu. V tem slučaju nikakor ni šlo za roparski umor. Zadeva je postajala vedno bolj skrivnostna.

Minul je en dan za drugim, ne da bi bil posvetil le en žarek razjasnitve v zagonetko. Natančno so izprašali slugo in drugo služinčad rajnega. Vsi so pričali, da se je podal njihov gospodar sam na pot.

Policiji ni preostalo drugega, kakor da je še enkrat prav natančno preiskala vsebino avtomobila. To se je zgodilo štiri dni za tem, ko je našel motociklist umorjenega. Šele sedaj se je rodila detektivom misel, da so pregledali pokojnikov fotografski aparat. Marvel je imel navado, da je vse foto-

gradov, ki so rasli liki gobe po dežju. Praprot, trnje in razno po trtni kugi bujno razraslo robidovje se je moralo umakniti trebežnici ter krampu. Rigolači se niso lotili premetavanja zemlje samo tamkaj, kjer so bili stari vinogradi. Ne! Z vsakega količkaj prikladnega grička ter holma, kjer so bile hoste, so te morale zginiti, da so napravile prostor novim nasadom.

V taistih prvih in preveč hlastajočih časih je bilo ustvarjenih premnogo neugodnih in naravnost neprikladnih vinogradnih leg, katere so morali pozneje opustiti.

Pri rigolanju so pomagali tudi hrvaški Zagorci, ki ne prej in niti pozneje niso potočili toliko potnih srag, nego pri obnovi-štajerskih vinogradov ob Sotli. Hrvate je tudi že napadala trtna uš in radi tega so bili radovedni, kako se bo obnesla ameriška obnova. Od štajercsev so se učili in so pozneje tudi oni obnovili po tem receptu svoje uničene vinogradne nasade.

Kakor rečen, vsi postopači in lenuhi so se lotili z vsemi močmi za nekaj let po spodnjih krajih težkega dela popolne in res povsem nove in temeljite obnove vinogradov. Pri prenavljanju je bilo dovolj

zaposlitve v vseh letnih časih. Rigolači, kopači, cepljači, škropilci itd., vsi so lepo zaslužili, le mnogo premalo jih je bilo.

Velika napaka pri prenađenem obnavljanju je bila tudi ta, da so v toliko in toliko vinogradih rigolili preplitvo.

V zimskem času je nekatere dneve pokalo po Obsotlski dolini z gričev ter bregov, kakor bobneči ogenj med svetovno vojno. Pod zemljo se skrivajoče skalovje je bilo treba navrtati ter ga razstreliti, kar sicer ni bil lahek, pač pa vesel opravek.

Lepo so zaslužili v taistih časih sodarji, tesarji in zidarji. Vinogradniki niso obnavljali le vinogradov, ampak tudi vinsko posodo in si naročali tudi novo, saj je amerikanec rodil, kakor bi nametal grozdje na trs. Sodarji so veliko zaslužili, so bili zelo zelo iskani, delali so pri najboljši hrani in so postali celo ošabni gospodje, katere je bilo treba vabiti ter prositi kakor male bogove, da so prišli v štero.

Tesarji so delali brajde, obnavljali preše ter tekom let propadle hrame.

Novi vinogradniki si niso več stavili toliko lesenih hramov, pač pa zidanice. Zidarji so bili s polno

kov. Na tem otočju ni nobene železnice, nobene avtobusa, nobene cestne železnice in od 365 dni v letu dežuje 250 dni.

Dolgost brade in mustač.

Leta 1902 je umrl v mestu Tours na Francoskem Julij Dumont, ki je imel 3.65 m dolgo brado. Drugi Francoz, Louis Coulon, je posedal 3.30 m dolgo brado in mustače, kojih vsak konec je bil poldrugi m dolg.

Mesto z najdaljšim imenom.

Najdaljše ime ima braziljansko pristanišče Bahia, ki se celo glasi: »Sao Salvador da Bahia de Todos os Santos« (sveti Zveličar ob najsvetejšem zalivu). Bahia je bil ne-

grafiral, kar se mu je pojavilo pred aparatom.

Potegnili so film iz aparata in so ga razvili. Na filmu je bilo osem slik. Od teh je bilo šest pokrajinskih, dve sta pa predstavljali mladega moškega. Slika tega moža je našla policija tudi v albumu za zločince in dognala, da gre za 32letnega Gašperja Normana. Nobena težava ni bila izsleditev pravega moža, ki je pripadal čikaškemu podzemlju. Po aretaciji je tudi izpovedal, da je on umoril Marvela zaradi ljubosumja.

V fotografski delavnici.

Francoz Etienne Lelong se je preselil pred desetletji v Ameriko. Nastanil se je v Čikagi. Poslužil je lepo kot fotograf in povrh je še lepo podedoval. Posedel je toliko denarnih sredstev, da je lahko živel v miru božjem. V bližini Čikage si je kupil hišo, ki je stala na sredini vrta in tamkaj je živel sam zase.

Najrajši se je ukvarjal s fotografiranjem. Na podstrešju hiše si je opremil posebno fotografsko delavnico, kjer je delal razne poskuse za izboljšanje fotografskega postopanja.

Lepega dne so našli starega Lelonga umorjenega. Policija je zadela na grozen pogled v delavnici. Dragoceni aparati so bili razbiti. Očividno se je vršil med napadalcem in napadenim srdit boj. Starček je obležal na tleh v mlaki krvi z razbito lobanjo.

Pri natančnem pregledu so le videli, da niso bile uničene vse fotografske naprave. Nepoškodovan je ostal aparat za filmanje, katerega je bil starček sam napravil. Ta naprava je delovala, ko je vstopil morilec in je bil Lelong čisto zatopljen v delo, tako da ni niti čul napadalčevih korakov. Skozi nočno tišino je odmevalo samo šumljajoče delovanje filmskega aparata. Starec je imel opravka baš s to napravo, ko mu je priletelo kladivo na glavo. Kratek boj in zgrudil se je mrtev na tla.

Filmski aparat je snemal še naprej, kar sam in pokazal v celem detektivom 25 slik mladega moškega, ki je že bil tudi med fotografijami zločinske

zbirke. Na ta način so odkrili 48 ur po izvršenem zločinu morilca Chestona. Umorjenega fotografa je maščeval in njega iznajdeni filmski aparat.

Sele pri Slovenjgradcu. S skrbjo gledamo v bodočnost. Slaba letina se nam obeta: poprej pozeba, zdaj pa vedno deževje. Skoro v vsaki hiši moramo že živež kupovati, Bog, če le še imajo s čim.

Kamnica pri Mariboru. Neka tajna sraka pomnožuje svoje grehe zoper 7. božjo zapoved. Predzadnjo nedeljo, maja med 6. in 7. uro se je priklatil ta zločinec v hišo posestnika R., se splazil preko hodnika skozi odprto okno in prebrskal vse. Našel je v neki omari znesek 850 Din, ga pobasal v žep ter jo po isti poti zopet popihal ven. Neko šestletno dekle ga je pri njegovem plezanju opazovalo ter spoznalo, odkod in kdo da je. Upamo, da pride ta sraka kmalu v kletko, kamor spada!

Vurberg. G. vodja sanatorija Ruskega rdečega križa na Vurbergu, dr. Boleslav Okočkulak, je pretekli teden predaval o jetiki šolarjem vurberške šole in pri Sv. Martinu pri Vurbergu. Govoril je o zgodovini, o žrtvah in vzrokih jetike ter o sredstvih, kako se moremo te hude bolezni obvarovati. Vsa čast in zahvala priznanemu specialistu, da se je tako pobrigal za našo deco. — Dne 4. junija se je na Dunaju poročil g. Hubert grof Herberstein z Eleonorom grofico Thurn-Valsassina. Ob tej priliki so se uslužbenci tukajšnje graščine udeležili sv. maše, dobili so priboljšek in dela prost dan. Gospod grof je prijatelj revežev, spomnil se jih je tudi ta dan ter jim je podaril znatno svoto. Za to mu čestitamo in mu želimo obilno srečo na potu življenja. — Pošta, ki je do zdaj prihajala okrog dveh popoldne, vsled novega voznega reda prihaja zdaj takoj po devetih dopoldne. — Pomladi so pri Ptujju regulirali našo Grajeno vkljub temu, da ne dela škode, ne preplavlja zemlje in ne odnaša rodovitnih njiv. Drava pod Vurbergom pa leto za letom poplavlja polje ter

odnaša našim siromakom, tudi takim, ki so dobili zemljo po agrarni reformi od graščine, najboljše njive. Kje so tisti možje, ki bi tukaj ljudstvu pomagali?

Sv. Lenart v Slov. goricah. Dne 1. junija t. l. se je preselil s svojo pisarno iz Dolnje Len-dave k nam odvetnik dr. Marijan Štupica. Pisarno ima na Jurjevski cesti 3 (v isti hiši kakor notar). Svojim čitateljem in naročnikom priporočamo, da se v svojih pravnih zadevah obračajo na to pisarno.

Sv. Rupert v Slov. goricah. Širom naše domovine postavljajo jubilejne, oziroma evhanistične križe. Čuje se, da se nekaj sličnega namerava tudi pri nas. O kraju, kjer naj bi križ stal, in o načinu izvedbe tega načrta bi bil potreben razgovor. Morda bi bil primeren prostor zgodovinski Štralek. Na dan sv. Rešnjega Telesa gre evhanistična procesija tamkaj.

Križevci pri Ljutomeru. Dne 28., 29. in 30. maja je tukajšnji Podmladek Jadranske straže v Slomšekovi dvorani proslavil svoj jadranski dan. Mladinski pevski zbor je zapel uvodno »Jadransko himno«, nakar je učencem v govoru pojasnil pomen Jadranske straže. K ostalim pevskim točkam je k lepemu izvajanju slednjih samo častitati. Sledila je dobro izvedena simbolična telovadna točka z zborno recitacijo Zupančičeve pesmi »Ob Kvarneru«. K sklepu prireditve je vprizorila šolska deca Ribičevo otroško igro »Kraljica Palčkov«. Scenarija je bila okusna, splošno zadovoljstvo publike pa je pričalo tudi o dobri režiji predstave. Proslava se je vršila trikrat: dne 28. maja za deco domače šole, dne 29. maja za deco narodne šole v Veržeju in Vučji vasi, glavna proslava dne 30. maja pa je bila namenjena predvsem staršem in svojcem šolske dece. Vsakokrat je bila prireditev dobro obiskana in je v visoki meri dosegla svoj moralni namen.

Št. Vid pri Grobelnem. Tu pri nas bi se imel vršiti živinski, konjski in kramarski se-

koč največji trg za sužnje v Braziliji. Uradno je bilo trgovanje s sužnji prepovedano leta 1813. Angleži so si lastili pravico, da so preiskali vsako ladjo glede sužnjev. Na skrivaj je cvetela trgovina z živim blagom v Braziliji do leta 1856.

Mesto, v katerem dežuje ob štirih popoldne.

V mestu Para v Braziliji dežuje ob gotovem času in sicer redno ob 4. uri popoldne. Prebivalstvo se je že tako navadilo na rednost dežja, da računa svoje sestanke pred ali po dežju.

16.000 svetih pisem zgorelo.

V lukii v Njujorku je izbruhnil ogenj na ladiji »Kenya«, katerega

paro na delu pri zlaganju škarp in zidanju novih kleti, da kar celih mičnih vil. Pri rigolanju so naruvali izpod zemlje toliko stavbenega materiala, da niso znali kam z njim. Kamenje je moralo v škarpe in zidanice.

Iz dobe obnove so lepe kleti, zidanice, hiše ter vile na zelo strmih hribih, da se čudimo danes, kako jih je bilo mogoče pozidati na take strmine.

Vse naštetu pri obnavljanju je stalo mnogo denarja in ravno tega ni bilo. Saj smo slišali, kake uboge pare so bili Obsotlčani po uničenju starih nasadov. Odkod je takle ubogi »gfretar« naenkrat zamogel plačevati številne vinogradne delavce in vse mogoče obrtnike?

Ravno najglavnejše — denarno vprašanje v tedaj gospodarsko izmožganih krajih sta tako sijajno rešila komisar Ivan Balon in baron Moscon. Na svojih odločilnih položajih pri graški deželni vladi sta znala ljudem preskrbeti brezobrestna posojila. Dežela je odprla obnavljalcem dovolj kredita, ki ni bil prav nič nesiguren. Vsak je z lahkoto in rad vrnil posojilo, ko je tako dobro prodal amerikanca.

Koj po prvih pričetkih obnove je prišel v spod-

nje kraje denar, četudi je bil na kredo. Vinogradnik je prejel lepe vsote, jih je moral tudi naglo razdeliti med delavstvo ter obrtništvo. V primeroma kratkem času so bili vsi zaposleni. Delo so plačevali, izdani denar je ostajal v domačem kraju in obče blagostanje je vidno raslo.

Obnove vinogradov sta se koj v začetku lotili tudi dežela ter država. V najem sta jemali obsežne vinogradne zapuščine. Te so spremenili v vzorne trsnice in v vinograde, ki so bili širši okolici za zgled. V deželnih in državnih vinogradnih šolah so se obraževali kmetje glede obnove in postopanja z novo trto. Dežela in država sta pri novih nasadih lepo zaslužili in povrh je postal posestnik v najem oddane zemlje po preteku toliko in toliko let naenkrat in na lahek način imovit vinogradnik.

Nova trta je prinesla v že obupane kraje delo zaslužek, zadovoljnost in imetek povsem obubožanih se je večal od jeseni do jeseni.

Pri obnovi ne smemo pozabiti na tujski promet. Obnovitvena dela so si hodili ljudje ogledovat od vseh strani. Bizeljsko in sploh kraji od Št. Petra pod

jem v pondeljek dne 17. t. m. Ker pa je isti dan sejem tudi v Št. Juriju ob južni žel., zato se vrši tu sejem v torek dne 18. t. m., en dan pozneje.

Kakšna bo bodoča vojna?

Vpokojeni avstrijski general Gerahek je na Dunaju pretekli mesec imel predavanje, kaka bode bodoča vojska. Njegovo mnenje je takole:

Vojna umetnost je dvojna: obrtna in znanstvena. Obrtno vojno umetnost so včasih imenovali »vojaški drill«. Dandanes pa je namesto te besede rabiti drugo: »treniranje«. V bodoči vojni bosta mladinska vzgoja in vojaški šport igrala veliko vlogo. Vojna umetnost je pa umetnost, katera sloni na izkušnjah in dognanjih prejšnjih vojska. A današnja vojna umetnost nikakor ne more pravilno presoditi, kakšne bodo vojske v prihodnosti, ker v vsaki vojski doživljamo presenečenja. Presenečenja smo doživeli tudi v svetovni vojski. Pred vsem pa je treba poudariti to-le:

V bodoči vojski skoraj ne bo več razlike med oboroženimi vojaki in neoboroženimi. Tudi ženske bodo klicane v vojno službovanje. Vsaka bojujoča se sila bo skušala doseči čim hitrejšo odločitev. Bodoča vojska se bode začela brez vojne napovedi s strategičnim napadom. Zelo važen moment v bodoči vojski bo presenečenje. Pri tem prizadevanju bo mnogo pripomogla tehnika s svojimi motorji na suhem in v zraku.

Motor bo pomagal, da se bodo čete na določenem kraju čimpreje zbrale. Zelo važna bo motorizacija čet. Motor bo pa služil tudi za orožje: pomislimo le na topništvo in na bojne vozove, na tanke. Proti letalcem se bo treba hitro bojevati, k čemur bodo pripomogla avtomatična orožja. Avtomatski topovi proti letalom bodo zelo učinkoviti. — Kakšen bo pa boj tanka proti tanku? Odgovor na to je: ta boj bo v bodoči

vojski redek. Angleži so v svetovni vojni izvršili s tanki 85 napadov, pa se je samo dvakrat zgodilo, da so se spopadli tanki s tanki. Če se bo to zgodilo, bo tak dvoboj med tanki za oba železna velikana močno nevaren. Prednost bo imel tisti, kateri bo prvi ustrelil in pa tisti, ki bo težje oborožen.

Cesar Napoleon I. je rekel, da je treba vojno tehniko vsaka tri leta spremeniti. In res se je v zadnjih letih kemija, tehnika in metalurgija silno razvila. Splošno strokovnjaki trdijo, da bo topništvo orožje napadanja, strojne puške pa bodo orožje defenzive, brambere. Poklicna in ljudska armada bosta delovali druga ob drugi. K njima se bo pa pridružila še armada prostovoljcev vseh starosti. Te prostovoljne čete bodo predvsem razbremenjevale poklicno in ljudsko armado, vendar se bodo morale tudi same udeleževati krvavih bojev.

O bodoči vojni je slišati dvoje mnenj: eni mislijo, da bo vojna v prihodnosti vojna tankov, drugi pa mislijo, da bo to zračna vojna. Vsekakor pa je treba pomisliti, da je mehanizirana armada zelo odvisna od dovoza ter da bodo tako mehanizirano in motorizirano armado tudi v bodoče uporabljali le za prve čete.

Predavatelj je na koncu svojega predavanja v pomirjenosti javnosti še to-le povedal: Mislim, da se nevarnost vojne s takozvanimi bacili močno pretirava. Bacili kolere niso dovolj vzdržni. Bacili kuge so najbolj nevarni za tiste, kateri bi jih metali iz zraka. Bacili griže pa so le v živilih. Nikarte se torej preveč bati in si vojno prihodnost misliti hujšo kakršna bo! Saj smo tudi zračno vojno močno precenjevali. Le pomislimo, da so napadi nemških Zepelinov na London v teku vse svetovne vojne terjali komaj toliko žrtev, kakor jih je terjalo avtomobilski promet na londonskih ulicah samo v teku enega meseca.

*

Sv. gorami do Brezic so bili vendar zibelka celotnega novodobnega vinogradništva na Slovenskem Štajerskem.

Vinogradniki, ki so še imeli staro trto in so trepetali pred trtno ušjo, so se vozili v kraje ob Sotli, da vidijo ter čujejo, kje in na kak način si je mogoče pomagati napram trtni kugi. Številni — številni ogledovalci obnovitvenega dela tudi niso prišli v spodnje kraje zamašenih ust in praznih žepov, Trošili so, dajali za novo vino in ta denar je znatno podprl krčmarje in vinogradnike.

V dohrih petih letih je bila obnova malodane končana in gospodarska kriza pregnana za desetletja.

Reven in še povrhi od oblasti stiskan človek pošane malodušen in se mu čisto omehča ter zverži hrbtenica. Tako je bilo tudi z našim spodnjim Slovincem v dobi trtne kuge in preganjanja trtne uši od raznih razkuževalnih komisij. Vsled nesreče in nepotrebne zbadanja od strani oblasti so bili kmetje obupani.

Ko so pa enkrat videli sad obnove, ga uživali in so si zakrpal z izkupičkom za novo vino žepe, jim

je takoj pognala nasilno potlačena samozavest. Spodnji vinogradniki so postali kmalu ponosni na svoje delo in naravnost bahavi z dobrim zaslužkom. Iz obnovitvenih časov je ostala do danes Bizelčanom baharija in merjenje od zgoraj navzdol vsakega, ki ni rodod iz Bizeljskega.

Ravno Bizelčani so si z obnovo najprej in znatno opomogli, da — obogateli! Spremenili in prevrgli so poleg nekdanjih vinogradov v trtne nasade celonjive ter travnike.

Bizelčan je kmalu pogruntal, da mu vrže vino tisočkrat več nego krompir, koruza, razna žita itd. Poljski pridelki so bili poceni in si jih je bilo lahko nabaviti. Radi tega so se oprijeli na Bizeljskem vinogradništva, pustili poljska dela in so si rajši kupovali moko in žito za majhen denar.

Na ponosu hitro preveč dvignjeni Bizelčan je pogruntal brž po obnovi, da mesto ni samo za mestjane ter gospodo, ampak da si lahko poišče tamkaj obilo zabave tudi kmet. Iz Bizeljskega ni daleč v Zagreb in doli med nobl Hrvati je tudi z denarjem založen Štajerc dobrodošel,

(Dalje sledi.)

Dva evharistična križa.

Evharistični križ v Šmartnem na Pohorju.

Evharistični križ je bil zelo slovesno blagoslovljen dne 30. maja t. l. Križ je 17 m visok in stoji na Vrbekovem vrhu. Na dan blagoslovitve zvečer je bil ob 19. uri v cerkvi križev pot in litanije srca Jezusovega, ob 20. uri rimska procesija z gorečimi bakljami in svečami ter z domačo godbo med streljanjem in zvonjenjem. Za špalir so bili domači gasilci z gorečimi bakljami, okrog po hribih so goreli kresovi. Ko smo dospeli h križu, je zapel najprej pevski zbor pod vodstvom g. organista Štefana Balažiča »Kraljevo znamenje«, nato je zaigrala godba »Angel Gospodov«. Pred blagoslovitvijo križa je stopil na za to pripravljeno prižnico č. g. župnik Hafner iz Tinja in z navdušenjem govoril o križu in njegovih sadovih. Po končani pridigi je zapel pevski zbor in zaigrala je tudi godba. Ob 21. uri je bila slovesna blagoslovitev evharističnega križa, katero je izvršil č. g. župnik Hafner iz Tinja ob asistenti domačega č. g. župnika Zdolška. Po blagoslovitvi je zapel pevski zbor »Kristus Kralj«, potem pa je zaigrala godba. Da takšne slovesnosti naša fara še ni doživela, je razvidno iz ogromne udeležbe občinstva in šolarjev. Šmarčani smo pa ponosni, ker je naš evh. križ prvi v dekaniji. Les za križ sta darovala g. Potočnik Viktor in Fifer Ivan, prostor je dal g. Podvršnik Pavel, za stroške sta pobirala po fari g. Vorša Leopold in Vrečko Martin. Izreči moramo vsem darovalcem najlepšo hvalo kakor tistim, ki so se trudili, da smo Šmarčani postavili evharistični križ.

Evharistični križ v Pišecah.

Tudi pri nas se pripravljamo na evharistični kongres. Šlo nas bo tja v belo Ljubljano precejšnje število. De-

niso mogli udušiti kljub takojšnji pomoči gasilcev. Nesreča ni zahtevala nobene človeške žrtve, pač pa je uničenih 16.000 izvodov sv. pisma, ki so bili določeni za afriške zamorce in deloma tudi tiskani v raznih zamorskih narečjih.

Obraba srebrnega denarja.

Tekom 10 let zgubi srebrni novček vsled obrabe 1% na težo. Teoretično vzeto, bi ne preostalo tekom 1000 let od srebrnika prav nič, če bi bil stalno v prometu. Če računamo vse srebrne novce, ki so sedaj po celem svetu v prometu, se zgubi na leto na obrabi 100 ton srebra.

kleta bodo vzele s seboj celo svojo lepo zastavo. Da se pa bolj pripravimo, bomo 16. t. m. blagoslovili evharistični križ s posebno slovesnostjo. Križ pa nimamo posebne vrste. Že leta stoji v »Bernauerju« na župnijskem posestvu kužno znamenje iz davnih časov. Je to kamenit steber s streho. V steber je pa vdolben prostor za leseni križ. To znamenje s križem vred je v razsulu. Da ga rešimo pozabljenju, ga te dni prenavljamo. Tudi križ smo že novi nahvalili. Poleg bomo še zapisali, da smo znamenje obnovili v letu tisoč devetsto tridesetpetem, ko vršil se kongres je v mestu belem, ki smo udeležili se ga tudi Pišečani. Slovesnost bo zvečer z rimsko procesijo z lučkami in godbo. Pri znamenju bo primerna pridiga, blagoslov križa z znamenjem in posvetitev evharističnemu Kralju. Tudi primerna pesem mora doneti ta večer preko pišečkih vinorodnih hribočkov. Lepo mora biti. Vabimo vse — tudi g. urednika, da se te slovesnosti udeležite.

Poslednje vesti.

Politične novice.

Verifikacijski odbor v Beogradu je potrdil mandate vseh poslancev, ki so predložili pooblastila.

Pruski ministrski predsednik general Göring se je mudil s svojim spremstvom nekaj dni ob dalmatinski obali in predvsem v Dubrovniku. Obiskal je tudi Cetinje in Beograd. V Beogradu je bil na obisku pri kralju-namestniku Pavlu, predsedniku vlade Jevtiču in vojnemu ministru generalu Živkoviču. General Göring je zapustil Beograd 8. junija in je podal ob slovesu o svojem bivanju v naši državi zelo pohvalne ter laskave izjave.

Volitve v ustavotvorno skupščino so se vršile na binkoštno nedeljo na Grškem. Nova skupščina bode spremenila ustavo.

Zmaga vlade pri volitvah na Grškem. Kakor poročamo, so se vršile na binkoštno nedeljo na Grškem volitve v parlament, ki bo obenem ustavotvorna skupščina. Vlada je dobila 287 mandatorov, ostale skupine le 13. Popolnoma so propadli pristaž Venizelosa.

Cehoslov. zunanji minister dr. Beneš je obiskal 8. junija prvič Moskvo. Prvi obisk dr. Beneša je bil namenjen poglobitvi sodelovanja med obema državama na političnem, gospodarskem ter kulturnem polju.

Lavalova francoska vlada na trdnih nogah. Novi francoski ministrski predsednik Laval je prejel na parlamentarni seji 8. junija izredna pooblastila za obrambo franka in za borbo proti špekulaciji. Za pooblastila vladi je glasovalo 324 poslancev, proti 160, glasovanja se je vzdržalo 107 poslancev. Za parlamentom je odobril tudi senat zakonski predlog o izrednih pooblastilih.

Preprečen atentat na abesinskega cesarja. Abesinski cesar se je vračal v vlak iz večtedenskega bivanja iz Harara nazaj v prestolico Addis Abebo. Zarotniki dankalassanskega plemena so odstranili na tiru prage in odvili vijake, ke vežejo tračnice. Atentatorji in

sicer 2000 po številu, so čakali v zasedi na iztirenje vlaka. Atentat je še pravčasno opazilo vlakospremno osebje, ki je poklicalo na pomoč cesarjevo telesno stražo. Telesni stražniki so napodili s strojnicami napadalce v beg, železničarji so popravili progo in cesar se je pripeljal nepoškodovan v prestolico.

Domače novice.

Prijeta tihotapska družba. V Mariboru je bila izsledena in prijeta tihotapska družba. Kazen za nedovoljeno blago, katerega so našli pri posameznih članih, bo znašala 1 milijon Din.

S tretjega nadstropja je strmoglavil pri čiščenju oken na cesto v Melju v Mariboru 22letni Milan Pavlovič. S hudimi notranjimi poškodbami so ga prepeljali v bolnico.

S štirim zabodljaji z nožem je bil oddan v mariborsko bolnišnico viničarski delavec France Berlič iz Trčove v župniji St. Peter pri Mariboru.

Viničarija je pogorela v Lohnici pri Bistrici posestniku Šimeku.

Dve ovadbi. Za proslavo prvega sv. obhajila v Črensovcih je nabil kaplan pri cerkvi dva plakata, pravilno kolekovanja Nekega je to zelo zbudilo. Še isti dan je nekdo strgal koleke s plakatov. To še ni najhujše. Vsak človek se je lahko prepričal, da so koleki bili na plakatih. Pa vseeno so se našli taki, ki so pisali finančnem oddelku v Beltincih, da so bili pri cerkvi nabiti plakati brez kolekov in da se naj krivci najstrožje kaznujejo. — G. katehet Bejek je v šoli zabičeval otrokom, da je njihova prva dolžnost, da hodijo k službi božji in učenju in šele potem pride vse drugo. Pri izpraševanju neki učenec ni vedel verouka in klečati je moral. Zdaj so gospoda javili. Bil je že zaslišan. Eno sramoto bodo imeli več tisti, ki so naredili to ovadbo, kajti vsi otroci pričajo za gospoda kaplana.

Uboj. Iz Pišec poročajo: Lepo solnce sije, še lepše se trta razvija, kjer sta ji prizanesli pozeba in toča. In Pišečani smo še vedno luštni in veseli. Čeprav je večina vina prodanega in odpeljane ga od nas, še ga je vendar toliko ostalo, da se še tu in tam vrši vinotoč »pod vejo«. Toda to naj bo na uho povedano, da so naši vinotoči večinoma tajni, le malo je javnih. Hm! Saj ni treba vsem za njega vedeti. O, prepovedano blago diši! In takó se vinček kaj kmalu spiže, čeprav zanj ne ve strogo oko financarja. Tode te dni so se zbrali fantje in nekateri vinski možje na enem tu javnih vinotočev. So ga več litrov »okoli prinesli«. Nazadnje pa so še oplazili z nekim kolom čez glavo Pšeničnika Antona, posestnika in krojača s Piršembrega tako hudo, da je čez par dni v bolnici v Brežicah podlegel poškodbam. Vsako leto morajo pač enega. Kdaj bo naše fante in može pamet srečala? Menda takrat, ko bodo jih v grob položili. Saj pravi pregovor: Kakšno življenje — taka smrt. Pretep in pijača in gorjača še na poti v grob. Reši nas pretepačev in pijancev, o Gospod!

Nevarno podsutje. V kamnolomu v Svibniku pri Črnomlju je podsulo 30letnega delavca Jožefa Špeha in mu zlomilo obe nogi.

Precej občutno padenjenj je povzročilo predbinkoštno deževje po Mur-

skem polju pri P.istovi in Razkrižju. Mura je preplavila travnike ter njive in hudo zadela košnjo ter žetve.

Roparski umor pred sodniki. Dne 8. junija je obravnavalo mariborsko sodišče roparski umor za borih 10 Din, ki se je zgodil letos koncem marca na Kozjem vrhu pri Breznu ob Dravi. 60letnega samotarskega urarja Franca Tertineka je ubil s trikratnim udarcem s polenom po glavi Maks Gašper, hlapec pri posestniku Valentinu Pačniku na Radelci. Umor mu je vrgel le 10-dinarski novic. Maks Gašper je bil po priznanju zločinca obsojen na 20 let robije.

Bridka posledica obračuna z nasilneži. V krčmi Frana Petača v Vižmarjih na Kranjskem so popivali fantje. Ker so bili pijani, jim gostilničar ni hotel več natočiti vina. Radi odreka pijače so postali fantje nasilni. Krčmar je segel v silobranu po revolver in je oddal strel v strop, da bi razgrajače preplašil. S strelom je rogovileže še bolj razburil. Navalili so nanj in so mu hoteli iztrgati revolver. Pri ruvanju je krčmar ustrelil samega sebe v nogo, s tretjim strelom pa je nevarno zadel po nesreči brezposelnega delavca Matijo Bohinjca v trebuh.

Ustreljen na meji. V bolnici v Postojni je podlegel strelu Franc Švigelj, doma iz Ivanjega sela pri Rakeku. Podlegel je strelu, katerega je oddal nanj italijanski stražnik.

Dopisi in prireditve.

Ptuj. V tekočem letu obhaja najstarejša galska četa dravske baovine 65letnico svoje ustanovitve. Dne 3. marca 1870 so sklenili ptujski meščani, da ustanove to občekoristno ustanovo, na čije delovanje moremo biti vsakakor ponosni prav sedaj, ko obhajamo 65letnico njenega obstoja in dela. V njenih vrstah vidimo še danes osebnost, njenega soustanovitelja, častnega načelnika Ivana Steudte, ki je znan ne samo v tukajšnjih domačih požarnobrambenih krogih, temveč ravnotako v inozemstvu.

Črensovci. V nedeljo dne 2. junija so otroci iz Bistric in Žižkov prvič pristopili k obhajilni mizi. Nagovor, ki ga je imel katehet gosp. Bejek, je povdarjal, kako naj starši čuvajo svojo deco. Popoldne ob treh so imeli prvoobhajanci v »Našem domu« lepo slovesnost. Deklamirali so, vprizorili dve igrici, peli ter rajali. Prostorna dvorana v »Našem domu« ni mogla sprejeti vseh, več sto jih je bilo po hodnikih in zunaj. Prireditve je lepo izpadla. Kdor je že imel z deco posla, ta ve, koliko truda je treba, preden lahko postavite otroka na oder. Hvala vsem, ki so sodelovali pri tej proslavi.

Črensovci. Istočasno, kakor proslava naših prvoobhajancev, se je vršil tik ob »Našem domu« javen nastop nekega drugega društva, ki je pa bil zelo slabo obiskan, od domačinov ni bilo skoraj nikogar. To jih je zelo poparilo. Pa niso krivi naši otroci, če je vse drvelo v »Naš dom«, ampak vzrok bo nekje drugje.

Št. Peter pri Mariboru. Poročila sta se Vagner Matevž in Poštrak Ivana iz Kamenšaka. Bog daj srečo! — Od binkoštné sobote na nedeljo je pogorela Kranerjeva domačija v Ruperčah. — Tatvine so zadnji čas vedno bolj množijo. Upamo, da bo orožništvo tatove kmalu izsledilo. — Kakor v pretečenem letu bomo tudi letos poromali k Materi božji na Sv.

gore in sicer drugo nedeljo v juliju. = Lično kapelico v čast lurški Mariji sta pustila postaviti na svojem zemljišču ugleda zakonca Cvikl Andrej in Jožefa v Nebovi.

Levič pri Slov. Bistrici. Naše stare mame Marte Strmšek ni več. V nedeljo dne 9. junija ob četrtna 11 je prenehalo biti zlato srce te daleč na okoli znane stare mame. Bila je zelo vzgledna mati svojim 11 otrokom, izmed katerih jih živi še šest. Kako je bila priljubljena med ljudstvom, so dokazale množice ljudstva, ki so prihajale kropit rajno. Njenega pogreba so se udeležili številni pogrebci v dolgi vrsti, ki so videli v njej značaj iskrenosti in dobrotljivosti ter občutili ob vsaki priliki njeno tolažilno besedo in nesebičnost. Dosegla je starost 83 let. Naj v miru počiva! Preostalim naše iskreno sožalje!

Št. Janž pri Dravogradu. Pretekli ponedeljek dopoldne se je poročil g. Alojz Rogina, trgovec in posestnik v Bukovski vasi, z gđ. Terezijo Kobolt od Sv. Jederti. Po poroki se je vršila služba božja za srečen zakon, pri kateri sta novoporočenca prejela sv. obhajilo, kar je znak, da izhajata oba iz verne katoliške hiše. Poročil ju je soprovizor naše župnije č. g. Iv.

Vsi na koncert ljutomerskega pevskega okrožja, ki se vrši v nedeljo dne 16. junija popoldne pri Sv. Juriju ob Ščav.

Mak, župnik pri Sv. Petru na Kronske gori, priči sta bila gg. Ivan Vrhnjak, posestnik in gostinčar pri Sv. Jederti, ter Franc Gnamuš, posestnik v Št. Janžu. Oba, ženin in nevesta, sta bila med prvimi prosvetnimi delavci v tej župniji. Bila sta prva med ustanovitelji bivšega orlovskega odseka in orliškega krožka ter Kat. prosvetnega društva, v katerih sta bila tudi glavna sodelavca. Dalje sta delovala v drugih katoliških in gospodarskih ustanovah, nevesta pa je bila tudi dolgoletna cerkvena pevka. Upravičeno pričakujemo, da bosta novoporočenca kot mlada gospodarja na lepi Roginetovi domačiji kljub velikim skrbem, ki ju čakajo na novi življenjski poti, tudi v bodoče posvetila vse svoje sile in moči v procvit in napredek za našo slovensko, katoliško in gospodarsko prosveto. Novoporočencema iskreno čestitamo in obilo sreče!

Topovlje pri Braslovčah. Milo so zadoneli zvonovi braslovške cerkve v nedeljo zjutraj in nam naznanili prežučno vest, da naš je za vedno zapustila Marjeta Vašl v 76. letu starosti, po domače Rakova mama iz Topovelj. Bila je vzor žene in matere. Preživela je s svojim dobrim možem 53 let vzglednega zakonskega življenja. Svoje otroke je vzgajala v strogem krščanskem duhu. Bila je velika dobrotnica revežev in dobra soseda. Kako je bila rajna priljubljena med ljudstvom, je pokazal njen pogreb ob asistenci dveh duhovnikov in množice ljudstva. Počivaj v miru, draga mama, dobremu možu in otrokom pa naše iskreno sožalje!

Polenšak. Pomladna narava ni razgibala le samo vseh vrst ptičkov, ampak tudi naše fantje in dekleta. Pred krasni oltar Marije Polenske so stopili brhki mladi pari in si obljubili ljubezen in zvestobo do smrti: Tuš Maks, kmečki sin iz Braclavec in Lizika Štebih, šivilja iz Polenec. Brat gornjega Tuš Vilko iz Braclavec in Sirc Marička iz Polenec. Munda Jožef, želarski sin na Polenšaku, pa je privedel na svoj lep novi dom Visenjaka Micko, kmečko dekletko iz Strejac. Mladenka Zelenko Julika, želarka iz Hlaponec, je vzela za moža Šegula Ivana, veleposestnika iz Hlaponec. A zakonski zakrament sta opravila pred milosti-

Udeležencem kongresa iz lavantinske škofije.

Posebni vlaki niso odobreni! Tako smo brali v nedeljskem »Slovencu« in smo prejeli tudi že obvestila posameznih župnih uradov, da so že začeli vračati denar prijaviteljem. Tudi se čudimo, da so bile postaje o tem obveščene že dne 8. junija in so postaje obveščale župnijske urade, mi sami pa še danes dne 11. junija nimamo nobenega obvestila, niti ga ima Putnik. Pa sedaj ni čas, da dalje o tem debatiramo, toliko smo pa morali povedati, da ne bodo udeleženci mislili, da smo mi krivi te zmešnjave. Kaj sedaj?

1. Častite župne urade prosimo, da naj nam pošljejo prijave, kakor so jih imeli sedaj, samo brez voznine. Voznino pa v celoti vrnite ljudem nazaj. Kdor je denar že poslal, dobi voznino do nedelje nazaj. Poleg prijav pošljite tudi denar za kongresno knjižico, za znak in eventuelno za skupno prenočišče, nakar vam določimo iste takoj. Tudi vsi pripišite, koliko naj vam jih pošljemo še za ev. poznejše prijavitelje, za katere nam boste denar po-

slali pozneje. Zahvaljujemo se za trud, ki ga imate s tem in prosimo, da upoštevate nastali položaj.

2. Udeleženci kongresa: Posebni vlaki torej ne bodo vozili. Vozite se zato z rednimi vlaki. Na postaji kupite najprej rumeno legitimacijo za 5 Din, nato pa celo karto do Ljubljane. V Ljubljani morate to rumeno legitimacijo dati potrditi dvakrat in sicer: prvič, da ste bili na kongresu in drugič na žel. postaji. Svetujemo vam, da v Ljubljani čimprej poskrbite za te žige. Kdor jih ne bo imel, bo nazaj grede plačal zopet celo vožnjo, zato pazite na to!

Zbirališče Štajercev kljub temu ostane velesejem, kakor je dosedaj določeno. Mi pa seveda za transport udeležencev sedaj ne moremo prevzeti nobene odgovornosti in bo isto nosila sama žel. direkcija. Pričakujemo, da bo izdala taka navodila, da bo mogoče urediti promet tja in nazaj.

Priljubljeni odbor v Mariboru, F. H.

polno podobo Marijino v Mariboru. Od Sv. Tomaža je povabil na svoj dom vrli mladenič Plohl Tinče iz Zasadov, brhko mladenko Saruga Micko iz Rucmanec. Vsem, res mladim parčkom naj nebo rosi obilnega blagoslova. = V noči od 1. na 2. junija so sicer neznani tatovi, dobro poznati v domačih razmerah Majcenovih, po domače Komornikovi, na Polenšaku pokradli vse zrnje in moko iz par korakov od hiše oddaljene kleti. Hud udarec za dobre in poštene ljudi. Lani jim je nekdo pokradel iz mize skozi okno lepo uro budilko, a je tatu gotovo zgrivalo in je po preteku dveh mesecev prinesel neopaženo spet nazaj, seveda vso razbito. Malo upanja je, da bi tudi ti nebodijhtreba prinesli le del pokradenega zrnja nazaj v dobro in zadovoljnost Majcenovih. Če bi se pa le kaj takega zgodilo, bi take dobrotnike takoj predlagali v odlikovanje k Lepoglavi na Hrvatsko.

Sv. Barbara v Slov. gor. Dne 5. junija je mirno v Gospodu zaspal, previden s sv. zakramenti, daleč znani Simon Čučko, posestnik v Koreni. Rajni je bil veleugleden krščanski mož in dober oče ošmerih otrok. Množica ljudstva na pogrebu je pokazala, kako smo ga vsi čislali in spoštovali. Na njegovi sedmini se je nabralo za afrikanske misijone 74 Din. Rajni naj počiva v miru! Njegovi ženi, otrokom in sorodnikom bodi v tolažbo, da se enkrat vidimo nad zvezdami!

Griže. Na praznik presv. Trojice ob treh popoldne se vrši blagoslovitev nove motorne brizgalnice, katero si je nabavila prostovoljna gasilska četa Griže za svoto 35.000 Din. = Dne 23. junija pa bo blagoslovitev nove kapele, katero so postavili vrli Libojčani na čast presv. Srcu Jezusovemu. = Prišel je k nam nov g. kaplan Franc Podgornik, ki je bil dosedaj v Marenbergu. Želimo, da bi bil pri župljanih tako priljubljen, kakor njegov prednik, ki se je težkega srca poslovil od nas.

Bizeljsko. Vsegamogočni nam je dne 2. t. m. vzel iz naše srede našo ljubljeno Milico, učenko I. razreda osn. šole. V soboto 1. t. m. je bila še v šoli vsa polna življenja, v nedeljo predpoldne pa se jo je začelo ločevati slabo razpoloženje, začela je bruhati in po par urah je njena angelska dušica splavala k Bogu. Domači banovinski zdravnik g. dr. Popov je prihitel takoj, a pomoči nuditi ji ni mogel, vzel nam je nepozabno ljubljeno in očeta na svoj motor in odhitel z njima v bolnico v Brežice,

za katero pozornost se g. doktorju iskreno zahvaljujemo. V bolnici sta zdravnika gg. primarij dr. Cholewa in dr. Černelč tudi nudila takojšnjo pomoč, a bilo je vse zastoj. Naša Milica je živela v bolnici še dve urici, nakar je za večno zatisnila svoje blage ljubeznive oči v naročju svojega ateja. Obdukcija, ki se je nato v bolnici izvršila, je dognala, da Milka ni umrla radi zastrupljenja, kakor se je prvotno mislilo, marveč radi vnetja možganske mreže in naposled možganske kapi.

K večnemu počitku smo položili nam ljubo Milico na domačem pokopališču na Bizeljskem dne 4. t. m. popoldne.

MALA OZNANILA.

Službo viničarja ali majerja bi prevzel 35letni zakonec, 3 delovne moči. Završsek, Zagrad št. 44, Celje. 629

Gospodinjje in dekleta! Preden pričnete z novim ročnim delom, oglejte si bogato izbiro najlepših vzorcev v trgovini ročnih del Pavla Slugova, Celje, Vodnikova ulica. 630

Posestvo na prodaj, 16 oralov. Anton Fras, Jelenče 24, Pesnica. 631

Prodaj šivalni težki stroj, rabljiv za čevljarja ali krojača. Rojko, Partinje 118. 632

Prodaj novo enostanovanjsko hišo, Devica Marija v Brezju pri Mariboru. 633

Pozor, posestniki! Kose najboljše, vsak komad garantiran, znamka Amerikan slip in Alpina, zagorsko apno za špricanje, posebno lepo, trboveljski cement, gospodarsko in poljsko orodje ter vso železnino kupite po zmereni, zelo znižani ceni v staroznani železnihi **Andraschitz, Maribor, Koroška cesta.** Točna in solidna postrežba. 635

Mežiška dolina. Važno! Čitajte! Denar! Zasluzek! Za vsak kraj od Dravograda do Črne išče domača zavarovalnica zanesljive posredovalce za sklepanje ljudskih življenjskih zavarovanj. Pojasnila daje g. Oswald v Prevaljah. 634

Krajevni šolski odbor v Krčevini pri Mariboru razpisuje najnižjo ponudbo za dobavo 80 m³ suhih, lepih bukovih drv, dobava junija-julija. 636

Ženski svet

O razsvetljavi.

Velikega pomena v vsakem domu je razsvetljava. Svetimo lahko z elektriko, s plinom, s karbidom, petrolejem in svečami. Predvsem pa moramo priznati sončno luč kot najboljšo. Te pač ne more nadomestiti še tako izpopolnjena umetna svetloba.

Električna luč je danes najbolj priljubljena in tudi najbolj razširjena. Ne razvija nikakih škodljivih plinov in daje prav malo toplote. Električna razsvetljava je praktična tudi radi tega, ker ne zahteva nikakega posebnega čiščenja. A vendar ne prija povsem našim očem, ker je premočna. Zato priporočajo motne žarilnice.

Svetilni plin pripravljajo v plinarnah iz premoga. Rabijo ga le v večjih mestih in ne samo za razsvetljavo, temveč tudi za kuhanje jedi. Če ga vdihavamo, je zdravju škodljiv. Zato morajo biti cevi neprodušne zaprte, da plin ne uhaja iz njih. Treba jih je večkrat pregledati.

Tudi z acetilensko lučjo si pomagamo. V posebno pripravljeni svetiljki pada voda na karbid. Naprava je precej preprosta, zahteva pa dosti pažnje, ker se pri gorenju razvijajo plini, ki so nevarni.

Poleg električne je najbolj v uporabi petrolejska luč. Petrolej daje že precej močno in mirno razsvetljavo. Svetiljke je treba dobro snažiti, da dajejo čisto luč. Važno je tudi, da cilindri ni prevelik in ne premajhen. Če je premajhen, luč slabo gori, prevelik pa rad počasi. Petrolejko čisti podnevi z mehko krpo, odprtine pri gorivcu, skozi katere prihaja zrak, pa najbolje osnažiš s kurjim peresom. Previdnosti je treba pri vžiganju in upihovanju te luči. Ko jo prižigaš, odvij sfenj, da se cilindri polagoma segreje. Ko jo ugašaš, tudi sfenj odvij ter upihni luč spodaj pri gorivcu. Upihovati petrolejko od zgoraj, je nevarno.

Ponekod menijo nespametno, da si s tem, ako luč privijejo, da gori z majhnim plamenom, prihranijo petrolej. To ni resnično; samo zrak se osmrači in napravi se polno saj in dima.

Vsaka svetiljka bi morala imeti senčnik. To je dobro za oči in svetloba se osredotoči na določeni manjši prostor. Najbolj nam prija luč, ki pada s stropa. Če to ni mogoče, jo imejmo na levi strani, ker sicer padajo sence človeka prav na njegovo delo.

Razsvetljava s svečami je draga in vsled utripanja preveč utrujajoča za oči.

Z umetno razsvetljavo si nadomeščamo dnevno luč in moramo biti previdni, da si z njo ne kvarimo oči. Zelo škodljiva je hitro sprememba iz teme v svetlobo in obratno. Tudi ni dobro, če v umetno razsvetljen prostor prihaja še dnevna svetloba. Zato moramo vedno okna zastreti, ko prižgemo luč.

Paradižnik.

Paradižnik je doma v toplejših južnih krajih, a tudi v našem podnebnju prav dobro uspeva. Treba mu je pa dosti sonca. A čudno je, da to rastlino v naših kmetijskih kuhinjah tako malo cenijo, dasi jo nekateri zelo tople priporočajo.

Paradižnik sejem v marcu, najpozneje začetkom aprila v tople grede ali pa v zabožke, katere postavimo na okno, da imajo rastline dovolj svetlobe. Ko poženejo par lističev, jih že lahko presadimo. To storimo lahko večkrat, a vedno bolj vsaksebi, ker rabijo rastline, ki

se razraščajo, vedno več prostora. Nekateri jih pokrivajo s steklom, ki pa za je treba pozneje podnevi odstraniti, da se paradižniki utrde.

Na prosto jih ne smemo presaditi pred 15. majem, ker jih zelo rad uniči mráz. Preskrbeti jim moramo najboljše, to je toplo, sončno in zavetno lego ter dobro, rahlo zemljo. Zlasti ljubi paradižnik kompost, za katerega ni niti potrebno, da bi bil povsem preperel. Prijajo mu predvsem proti jugu nagnjene gredice, na katerih se zemlja še bolj ogreje.

V precejšnji razdalji napravimo z lopato primerno veliko jamico. Vanjo denemo paradižnik s čim večjo kepo zemlje. H koreninam lahko dodamo par pesti kompostnice, ako je vrtna zemlja bolj slaba. Važno je tudi, da rastlino vsadimo globlje, nego je bila vsajena preje. Količe postavimo takoj zraven in paradižnike privežemo. Obsujmo jih, ko začno dobro rasti.

Če hočemo imeti dosti in lepega sadu, moramo paradižniku poščipati vse odvečne poganjke iz korenin in zalistke. Ostati mora le par močnih stebel, ki jih je treba skrbno privezovati h količem.

Ker ljubi ta rastlina vlažno zemljo, jo je treba ob vročini dobro zalivati. Koristi ji tudi zmerno gnojenje s tekočim gnojilom. Nekatere gospodinje so navajene, da ob zorenju plodov rastlini porežejo liste. To ni posebno priporočljivo. Pač pa je boljše, ko rastlina doraste, da odtrgamo vse vršičke, radi česar se uporablja vsa moč za razvijanje in zorenje plodov.

Često nam paradižniki ne dozore. Najbolje je, če rastlino v takem slučaju kar izpulimo, odstranimo liste in obesimo steblo s plodovi pod streho, kjer jih obseva sonce.

Paradižnik je izredno okusen v omaki in je tudi dobra začimba za jedi. Uporabljamo svežega ali pa ga konserviramo, da ga imamo tudi pozno jeseni in po zimi.

Prihodnjič bomo priobčili več načinov pripravljanja paradižnikov.

Vrt v juniju.

Mesec junij kliče pridno vrtnarico k okopavanju in pletvi njenega vrta. Zajedajoči plevel je treba odstraniti, da bodo cvetice in zelenjad lepše uspevale. A že sam pogled na čiste, negovane gredice je nadvse razveseljiv.

Ker se pričinja z junijem že vročina, je treba vrt zalivati in škropiti. V začetku zalivamo rastline zjutraj, pozneje ob večji vročini pa je boljše zvečer, da se preko noči osvežijo. Tudi škropimo zvečer. Zelje, ohrovt in druge karpusnice je treba obsuti in ob dežju nekoliko zaliti z gnojnico. Solato presadimo, posejemo endivijo, in če rabimo za jesen, sejemo tudi kolerabo, grah, redkev. Paradižnike je treba skrbno privezati h kolom in obrezavati zalistke.

Tudi na cvetične grede ne smemo čisto pozabiti. Ko vrtnice odcveto, porežemo suho cvetje. Posejemo še poletne cvetice. Krizantemam, ki jih hočemo lepo vzgojiti, skrajšujemo poganjke nad tistim očesom, ki gleda na zunanjo stran. Tudi vse slabotne poganjke odstranjujemo, da se ostale mladike bolj okrepe in razvijejo velike, močne cvetove. To delo opravimo kmalu, ker pozneje moramo pustiti rastlino v miru, da se pripravi za cvetje.

Ta mesec pričnemo že z razmnoževanjem pelargonij s potaknjenci.

Kuhinja.

Žlikrofi v juhi. Napravi testo iz dveh jajc, pol litra moke in 2—3 žlic vode. Ostanke mesa ali pljuč dobro sesekljaj. Razbela na masti zrezane čebule in prideni žlico drobno sesekljanega petršilja, 1 raztepeno jajce, ščepec popra in par zrn soli. Vse to z mesom dobro zmešaj in polagaj kupčke na razvaljano testo približno dva prsta narazen. Kupčke pokrij z razvaljanim testom, pritisni testo med nadevi s prstom in obreži s kolesčkom. Kuhaj jih v vreli juhi 15 minut. Lahko pa jih prevreš tudi v slanji vodi, jih odcediš in zabeliš z mastjo, na kateri si zarumenila krušnih drobtin. Te žlikrofe porabljaš kot samostojno jed.

Krompirjev piré. Olupi krompir in ga skuhaj. Nato ga odcedi in dobro pretlači. Osoli ga nekoliko ter dodaj mleka in nekaj surovega masla ali kisle smetane. Dobro premešaj in zabeli z razbeljenim surovim maslom.

Sesekljan zrezek. Goveje meso sesekljaj. Razbela na masti čebulo in dodaj to k mesu. Primešaj raztepeno jajce, malo popra in soli. Ko je dobro zmešano, napravi iz tega en prst debele zrezke, jih nekoliko potresi z moko in peci v vroči masti. Masti lahko prideniš nekaj žlic juhe, če želiš imeti zrezek v omaki.

Jagode z mlekom. Potresi izbrane jagode z žlico sladkorja in prilij nekaj žlic mrzlega mleka. Posebno dobro je to za otroke.

Jagode z vinom. Jagode potresi z žlico sladkorja in jim prilij par žlic vina.

*

Kako razni narodi jedo.

Odkar so ljudje na svetu, so jedi dajali značaj skupne zadeve in ni čudno, da so v tem pogledu izobličili neke posebnosti in predpise, ki so postali šega. Razlikujemo tu lahko pred vsem dva velika kulturna kroga, ki bi ju lahko imenovali evropski in vzhodnjaški. V evropskem področju je vedno prevladoval matriarhalni sistem, ki bi ne mogel pojmiti, da bi žena in hči ne smeli sedeti pri skupni mizi. Na vzhodu pa prevladuje patriarhat, poedin se tu udeležujejo samo moški, ženske pa jim le strežejo. Po gostiji se lahko nasitijo z drobtinami in ostanki, ki so padli »gospodarjem« z mize.

V tem je bistvo vsega skupnega uživanja namiznih dobrot, dočim igrata zunanja izpopolnitev zadevnega orodja in večje ali manjše razkošje le podrejeno vlogo. Še mnogo stoletij po našem štetju so ljudje skoraj povsod jedli s prsti in so posamezne porcije pripravljali tudi tako, da ni bilo treba nikomur biti neroden. Od ljudstva do ljudstva pa so se razvili še posebni običaji, ki naj bi nekako standardizirali dobro vedenje pri mizi. A to dobro vedenje razumejo poedina ljudstva seveda precej po svoje. Doči mimajo Kibujci v vzhodni Afriki navado, da se po gostiji medsebojno bijejo po glavah s kostmi, ki so ostale od mesa, predpisuje arabska navada spet to, da moraš med jedjo uživati tudi glasbo in ples žensk. Na Kavkazu drgnejo ženske tilnike in čela svojih zapovednikov s hladilnimi vodcami, da lažje prenašajo napor pirovanja. Med Evropejci je spet ženski kot hišni gospodarici določeno častno mesto pri mizi in to je glavno.

*

Karl May:

Zaklad v Srebrnem jezeru.

(Dalje.)

»Najprvo so se spravili nad moje žganje in se ga takó napili, da so bili prej svinjam podobni ko ljudem. In v takem stanju so nas sodili. Streljal sem na vodjo, za strel zaslužim smrt, so zasodili. In ker sem ga udaril v lice, je predlagal, da me bodo do smrti pretepli. Dva sta bila za predlog, tretji proti, pa prodril je. In obsodili so nas vse štiri, da nas bodo do smrti pretepli.

Spravili so nas na dvorišče. Žena je bila prva na vrsti. Privezali so jo k drevesu in bili z gorjačami po njej. Eden se je je le usmilil, dal ji je milostni strel v glavo. Sinova so mi dobesečno do smrti pretepli —. In jaz sem ležal poleg in gledal vse to —. Možje, povem vam, tiste minute so trajale celo večnost —!

Nazadnje so se lotili še mene. Privezali so me —. Udarcev nisem čutil —. Bil sem v takem stanju, da človek telesnih bolečin vobče ne občuti. Le to vem, da je zadonel nekje izza koruze svareč vzklík in ker se niso takoj zmenili za nježa, je počil strel. In nato sem se onesvestil.«

»Ljudje so prišli —?«

»Ljudje —? Ne, eden sam je bil.

Onesvestil sem se, kakor rečeno, in šele pozneje sem zvedel, kako je bilo. Videl me je, da že napol mrtev visim ob drevesu, in zasodil, da mora naglo poseči vmes. Zato je najprvo zaklical in ker se niso zmenili, je ustrelil, pa v zrak. In nato je naglo stopil k rafterjem, eden ga je spoznal in prestrašen kriknil njegovo ime.

Zahrbtno moriti in napadati, to so si upali tisti ljudje, da bi se z njim, z enim samim poskusili, čeprav jih je bilo šest, — za to pa so bili prestrašeni. Komaj da so čuli njegovo ime, so planili in zbežali v gozd.«

»Slaven westman je bil, da so se ga zbali?«

»Westman —? Pshaw —! Indijanec je bil!«

Čudili so se.

»Da, Indijanec! Povem vam, ljudje, rdeč človek me je rešil, mene, belega človeka!«

»Eden sam —? In enega samega se je šest rafterjev takó ustrašilo, da so jo kar odkurili —? Ni mogoče!«

»Winnetou je bil.«

»Winnetou —? Apač —? Seveda —! Potem ti že verjamemo, da so se ga zbali —!

Pa je bil tistikrat že slaven in znan?«

»Mlad je še bil, pa njegovo ime je že slovelo. In tisti rafter, ki ga je spoznal, ga je najbrž že dobro poznal, pa takó poznal, da se mu ni ljubilo več čakati na njega.

Sicer pa, — kdor je Winnetoua videl le enkrat, tisti ve, kako zaleže že sam njegov nastop.«

»In zločinci so mu ušli?«

»Zaenkrat. Ali pa bi bil mar ti naredil drugače? Zasodil je sicer, da imajo slabo vest, ni pa vedel, kaj se je zgodilo. Šele ko so zbežali, je opazil trupla in si seveda dejal, da se je zgodil zločin. In najprvo je moral poskrbeti za mene.

Ko sem se zavedel, je klečal poleg mene, prav kakor usmiljeni Samarijan v svetem pismu. Snel mi je vezi, mi odmašil usta in me preiskal. Nisem občutil bolečin, vstati sem mislil in pohiteti za morilci. Pa ni mi dovolil, spravil me je v koč, kjer sem bil varen pred rafterji, če bi se morebiti vrnili, in odjezdil k sosеду, da mi preskrbi postrežbo. Povedati je treba, da je bilo do soseda trideset milj in da Winnetou nikdar v življenju še ni bil v tistih krajih. Pa našel ga je, čeprav šele zvečer, vso noč so jezdili, drugo jutro je prispel s sosedom in z njegovim hlapcem.

In šele tedaj se je odpravil za morilci. Sam sem medtem pokopal voje drage, naročil sosedu, naj proda moje posestvo, in se pripravil, da odjezdim za rafterji. Razbiti udje so me še boleli, pa še hujše so bile duševne muke, ko sem čakal na Apača. Teden

dni je izostal, pa prišel je. Našel je rafterje, jih opazoval in zalezoval ter zvedel, da pojdejo na Smoky hill river. Videli ga niso, pustil jih je pri miru, maščevanje je bilo moje. In ko se je poslovil, sem vzel puško, zajahal in odjezdil v svet.

Drugo že veste, ali pa si vsaj lahko mislite, kako je bilo. Ne bom vam pripovedoval.«

»Nič ne vemo! Pripoveduj, kako je bilo!«

»Sami veste, da mi ni v zabavo —. Na kratko povedano, — zasledoval sem jih, pet sem jih dobil, drugega za drugim, nisem jih postrelil, do smrti sem jih pretepel, prav kakor so mi pretepli ženo in sinova. Šesti, najhujši, tisti, ki jih je vodil, tisti mi je ušel. Rafter je bil in morebiti je še rafter. Zato sem tudi sam šel med rafterje. Upam, da ga bom pri rafterjih še najbolj gotovo našel.

Sedaj pa —.

Stoj —! Kdo pa sta tistale dva —?«

VI.

Nočni boji.

Vsi so planili na nože.

Iz temnega gozda sta se izluščili dve v pisane odeje zaviti postavi. Indijanca sta bila, eden starejši, drugi mlad, še skoraj deček.

Pomirljivo je starejši dvignil roko.

»Ne splašite se! Nisva sovražnika!«

Ali delajo tukaj rafterji, ki poznajo Črnega Toma?«

»Tistega seveda poznamo,« je dejal Blenter.

»Šel je, da vam prinese denar?«

»Da. Po izplačilo za les je šel. Črez teden dni se morebiti vrne.

Kaj pa je z njim?«

»Prej bo prišel. Našla sva torej prave ljudi.«

Stopil je bliže.

»Ogenj je prevelik, predaleč sveti! In tiše govorite, čuje se vas po vsem gozdu!«

Odložil je odejo, stopil k ognju, razmetal goreče klade ter jih pogasil in pustil goreti le majhen plamen. Sin mu je pomagal. Vmes je pogledal v kotel in ko je opravil, je enostavno prisedel in dejal:

»Dajte nama kos mesa! Od daleč sva prijezdila in nič še nisva jedla. Lačna sva.«

Rafterji so se začudeni spogledovali. Ogorčeno je vprašal stari Blenter:

»Človek, kaj ti hodi na misel —? Obnašaš se, kot da je tale prostor tvoj —. Niti vprašaš ne, ali smeš prisesti!«

»Nič hudega!« je dejal Indijanec ravnodušno in si rezal meso. »Rdeči človek ni slab človek, dober je! Belokožec bo koj zvedel, da je res dober!«

»Kdo pa si pravzaprav? Prerijski Indijanec nisi —. Tvoja pisana odeja bi dala sklepati, da si iz Nove Mehike —. Si pueblanec?«

Pueblanci so Indijanci Mehike in južnih držav Severne Amerike. Prebivajo v pueblih, ki so v obliki piramid prislónjeni k skalnim stenam ozkih sotesk in nudijo prostora za več sto ljudi. Pueblanci so pohlevni, mirni ljudje, z živinorejo se bavijo in s poljedelstvom, niti od daleč niso tako bojeviti kakor njihovi severni sorodniki. Zdi se, da so potomci starih Aztekov. Ime pueblanec je pravzaprav psovka.

Zato je Indijanec koj ugovarjal:

»Iz Nove Mehike prihajam, pueblanec pa nisem. Poglavar rodu Tonkawa sem, Veliki medved, tale deček pa je moj sin.«

Iznenadeni so pogledali rafterji.

»Kaj, — Veliki medved? Slavni poglavar —?«

In Blenter je pridjal:

»In tale je najbrž Mali medved —?«

»Da!« je pokimal stari.

»Seveda, potem je stvar drugačna! Veliki in Mali medved sta povsod dobrodošla!

Vzemita si mesa in medice, kolikor se vama poljubi, za vse bo dovolj. In ostanita pri nas, dokler vama je všeč!

Kako pa da prideta tako daleč sem na sever?«

(Dalje sledi.)

Brzojavka z 12 tisoč besedami.

Državljan severno-ameriške države Detroit je čutil potrebo, da mora dati predsedniku Zedinjenih držav dobre nasvete glede vladanja. Poslal je predsedniku brzojavko, ki je vsebovala 12.000 besed in je stala prav lepo svoto.

Zbirka škatlic za vžigalice.

Neki Brown iz kraja Frampton na Angleškem je izpopolnil pred kratkem svojo zbirko škatlic za vžigalice na 5000 različnih komadov. Celih 7 let je rabil, da je zbral 1000 škatlic. V zadnjih treh letih se je povspjel do 4000.

Porast števila duševno bolnih.

Strokovnjaki so ugotovili, da je število duševno bolnih v civiliziranih pokrajinah v zadnjih letih znatno naraslo. V ameriških Združenih državah se je dvignilo število 173 duševno bolnih oseb na 100.000 prebivalcev na 225.

Pes — spremljevalec ognjegasev.

Oddelek gasilske čete v Njujorku ima psa, kateremu je ime »zamorec«. Pes se je zatekel h gasilcem pred 7 leti in je spremljal od tedaj gasilce na vseh pohodih. Tekom 7 let je rešil pes iz gorečih hiš 6 oseb in pred nedavnim iz gorečega stanovanja dve mačici.

Čuvstvo sreče pri človeku.

Pred kratkem so delali poskuse, da bi dognali moč čuvstva sreče pri človeku. Ugotovili so, da je vobče ženski spol manj srečen nego moški. Opazovali so ljudi iz velenes in so jih preizkusili na srečo 9000. Od mladih moških je izrazilo 23% željo, da bi sploh ne bili nikdar rojeni; pri mladih deklinah je znašal ta odstotek 30. Pri nekaterih ljudeh se giblje čuvstvo med največjo srečo in nesrečo tekom 8 dni, pri drugih znaša dvig iz najnižjega stanja v položaj najbolj zadovoljnega razpoloženja 3 mesece.

MALA OZNANILA

Cenik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.— (Prekljici, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še Din 5.—. Mal: oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavi. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

Kuharica v župnišče v Slovenskih goricah, katera razume vsa poljska dela, se sprejma. Naslov v upravi lista. 538

Službo viničarja ali majerja bi prevzel 35letni zakonec, 3 moči. Završek, Zagrad štev. 44, Celje. 616

Vpokojevcu dam v najem posestvo v Zavrču za 150 Din mesečno. Troha, Aleksandrova 48, dnevno do 10. ure. 623

Viničar, dober in pošten, tri delavne moči, se sprejme. 628

Mlin na vodo z zemljiščem na prodaj. Franc Kos, Spodnji Jakobski dol. 622

Posestvo kupim, srednjeveliko na prometnem kraju. Naslov v upravi lista. 620

Kupim travnik v Pesniški dolini. Naslov v upravi lista. 617

Gozdno posestvo pri Rogatcu 140 oralov je ugodno na prodaj. Vprašanja poslati na upravo lista pod »Gozdno posestvo«. 595

Hranilne knjžice vseh hranilnic in bank ter vrednostne papirje prodate najbolje pri Bančno-kom. zavodu v Mariboru, Aleksandrova 40. Din 3.— znamk za odgovor. 627

Prodam dve preši v dobrem stanju. Zel Fr., Sv. Trojica v Slov. goricah. 592

Popolno opremo za studenec na ventil se proda. Naslov v upravi lista. 619

Tudi birmancu privoščite dobro uro od urarja I. Jana, Maribor, Grajski trg.

Kmetice! Najboljše zamenjate bučno, sončno seme in repico v tovarni olja v Mariboru, Taborska 7. 625

Domačo pijačo poceni in dobro si napravi vsak samo z vodb, sladkorjem in Jablinom. ki ga dobavlja drogerija Kanc-Wolfram v Mariboru, Slovenska ulica. 621

Ivan Kacin, Domžale pri Ljubljani, dobavlja harmonije od 2200 Din, pianine od 10.000 Din. Popravlja in uglašuje cerkvene orglje. Zhteajte cenik! 570

Mostin esenca za izdelovanje dobre in zdrave domače pijače priporoča drogerija Kanc-Wolfram, Maribor, Gosposka ulica 33. 405

Zakaj bi ne kupil, ker je res poceni. Svila že od 9 naprej, belo platno 450, pisano 6, tiskovina (druk) 6, cajg 9, ženske nogavice 3, moške 2.50, samo kri Srečko Pihler, manufaktura, Maribor, Gosposka ulica 5. 614

Na prodaj: vozila in sesalka, 1 močna kočija, 22 močna okovana tovorna vozova za 16 in 18 mt, 1 močan in okovani tovorni voz za 35 mt, 1 sesalka na pritisk (Saug- und Druk-kumpe) pri Francu Ivančič, kovaču v Ljutomeru. 575

Mošna esenca, izvrstni izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 Din. Dnevna razpošiljatev. Drogerija Ivan Pečar, Maribor, Gosposka ulica 11. 618

Kose najboljše, garantirane kakovosti, brusne kamne, srpe in drugo orodje ter železino, cement, špecerijo kupujte pri Jos. Jagodič, Celje, Glavni trg 14, Gubčeva 2. 562

Pletene jopice
po 24 Din
v TRPINOVEM BAZARU.

Cirilova knjigarna

v Mariboru

nudi vedno najnovejše knjige.

Zabukovec Janez: »Vrtnice«, junijska pobožnost na čast Srcu Jezusovemu, broš. Din 15.—, vez. Din 22.—

Jurhar: Presveto Srce Jezusovo, kratka premišljevanja za mesec junij, broš. Din 14.—, vez. Din 20.

Nebeške rože II, Kraljevanje Srca Jezusovega v družinah, govori O. Mateja Crawley-Boevey, prevedla P. J. O. S. Urs., broš. Din 10.—, vez. Din 15.—

Kocbek: Zemlja, vez. Din 36.—

Cvetje iz domačih in tujih logov: Peti zvezek, Vodnik Valentin: Zbrano delo, broš. Din 12.—, vez. Din 24.—

Krašovec Fran: Slovenska zemlja v podobah, kart. ovitek Din 80.—

Na razpolago je veliki Herderjev konverzacijski lexikon, najnovejša izdaja, po zelo znižani ceni.

Ustanovljena leta 1904.
Točna in solidna postrežba.

Žilne pase

trebušne obveze proti visečim trebuhom, potujočim ledvicam in znižanju želodca. Gumi-jeve nogavice in obveze za krčne žile. Umetne noge in roke, korzete, bergle, podloge za ploske noge, suspensorije in vse aparate proti telesnim poškodbam izdeluje staroznana tvrdka po zelo nizkih cenah.

Fr. Podgoršek-a nasl.

Fran Bela, bandažist, Maribor, Slovenska ul. 7
Pismena naročila se izvršujejo točno ter pošiljajo po povzetju. 381

Za mesec junij!

Kipe presv. Srca Jezusovega dobite po najugodnejši ceni v naših prodajalnah:

velikost cm	17	20	25	30	30	85
cena Din	36.—	44.—	56.—	62.—	82.—	94.—

velikost cm	37	40	42	50	75	100
cena Din	102.—	120.—	115.—	250.—	400.—	1720.— 2150.—

Srce Jezusovo z razpetimi rokami:

velikost cm	22	25	30	40
cena Din	100.—	120.—	160.—	280.—

Kdor ne more kupiti kipa, si naj nabavi primerno lepo sliko. —

Cene slikar:

velikost cm	19×26	24×34	32×42	39×51	47×63	54×73
cena Din	2.75	4.50	8.—	13.—	20.—	26.—

Vse nabožne predmete kupujte pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in Ptuju.

OGLASI

Od
nove produkcije
1935

opeka vseh vrst
v neomejeni množini
zopet takoj do-
bavljiva!

!! Znižane cene !!

Opeka za štedljivi na-
čin zidanja: vefor-
matna votla zidna
opeka 624

„VOTLENJAK“
v 6 kratni veli-
kosti navadne
zidne opeke.

Lahkemeden-
ske plošče

„POROLITH“

Prvovrstna streš-
na opeka vseh vrst

Opekarna

Lajteršberg

F. Derwuschek

Košarji pri Mariboru
Telefon 2018

v „Slov. gospodarju“
imajo
najboljši uspeh!

Pozor! Pozor!

Za češčenje presvetega Reš-
njega Telesa je izšel nov
molitvenik

„Pridite, molimo!“

ki obsega poleg običajnih
molitev tudi šest molitvenih
ur za skupne molitvene ure
Zelo priročna knjiga stane
samo Din 16.— z rdečo ob-
rezo in Din 20.— z zlato
obrezo.

Knjiga se naroča pri
Tiskarni sv. Cirila v
Mariboru.

Knjižnica »Slov. gospodarja«.

1. Zemljiška knjiga, 5 Din.
2. Kako si sam izračunam davek, 4 Din.
3. Zaščita kmetov v Jugoslaviji, 5 Din.
4. Predpisi o cestah in prometu, 14 Din.
5. Zakon o volitvah narodnih poslanec, 8 Din.
6. O bolnišnicah in bolniških pristojb., 5 Din.

Naročniki »Slovenkega gospodarja« plačajo samo polovico!

Važno za hišne posestnike in cerkveno-konkurenčne odbore.

Vse strelvoudne naprave Vam preizkusi ter eventualne napake popravi po konkurenčni ceni z 10letno pismeno garancijo

ANTON ROMIH

splošno stavbeno in galanterijsko kleparstvo ter specialni oddelek za napeljevanje in preizkušnje strelvoudov v **MARIBORU**, brzojav: Romih, klepar, Maribor.

Zadostuje dopisnica, da Vas obiščemo. — Priporočam se tudi za vsa druga kleparska dela, kakor pokrivanje zvonikov, pleskanje, popravila itd.

Vsi, ki potujete, ne pozabite na novi vozni red!

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslati naprej D 2.50 v znamkah). Preprodajalci dobijo primeren popust. Naročila sprejema: **TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR.**

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

V S A K P R E V D A R E N S L O V E N S K I G O S P O D A R

Z A V A R U J E

S E B E, S V O J C E I N S V O J E I M E T J E L E P R I

V Z A J E M N I Z A V A R O V A L N I C I 167 **V L J U B L J A N I**

PODRUZNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice.

GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

K R A J E V N I Z A S T O P N I K I V V S A K I F A R I!

Naši javnosti!

Vse, kar dobimo gotovine iz starih posojil, izplačujemo vlagateljem s starimi vlogami v enakih zneskih. Upamo, da se bodo te razmere kedajboljšale.

Vse nove vloge imamo stalno razpoložljive. Vsak vlagatelj, ki na novo vlaga, lahko dobi od nove vloge vsaki dan vso svoto nazaj. Teh vlog imamo preko 1,500.000 Din.

Ves denar, pri nas naložen, je popolnoma varen. Naše naložbe pri 15 denarnih zavodih ne bodo utrpele nikake škode, vsa naša posojila so zavarovana s hipotekami. Poleg tega imamo lastne milijonske rezerve, če bi tudi kaka izguba kje nastala, in konečno jamči za varnost vlog v znesku 55,000.000 Din 4675 članov s premoženjem okrog 500.000.000 Din.

Z našimi hranilnimi knjižicami se ne trguje, vsak zahteva za nje celotno svoto.

Ne nasedajte ljudem, ki se zastonj trudijo, da bi z lažmi omajali zaupanje javnosti napram našemu zavodu.

Če tudi ne moremo sami v celoti kljubovati svetovni gospodarski in domači denarni krizi, vendar pa smo v moči kljubovati ji tako, da bodo naši vlagatelji obvarovani vsake škode.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru.